

Окончателен доклад

*Настоящият документ е изготвен с финансовата помощ на Европейския съюз. Изразените
мнения
тук по никакъв начин не може да се приеме, че отразява официалното становище на
Европейския съюз.*

*Настоящият документ е разработен в рамките на техническата помощ на Европейския
консултантски център по инвестиционни въпроси (Европейски консултантски център по
инвестиционни въпроси)
„ЕКЦИВ“, „Консултативен център“) като съвместна инициатива на Европейската
инвестиционна банка и Европейската
Комисията и изпълнявана от Deloitte Legal в сътрудничество с ЕИБ.*

*Авторите поемат пълна отговорност за съдържанието на настоящия доклад. Изразените
мнения не са
непременно отразява гледната точка на консултантския център, нито на Европейската
инвестиционна банка, нито на Европейския
Комисията.*

инвестициите

European // * Lf / Investment rfcWtfjOEI/f Rcu d

Порталът на Европа за подкрепа на

Deloitte се отнася до едно или повече от Deloitte Touche Tohmatsu Limited („DTTL“), неговата глобална мрежа от членувачи дружества и свързаните с тях субекти. DTTL (наричано още „Deloitte Global“) и всяко от членувачите в него дружества са юридически самостоятелни и независими субекти. DTTL не предоставя услуги за клиенти. Моля, вижте www.deloitte.com/about, за да научите повече.

Дата: 21 октомври 2021 г.

До: Европейската инвестиционна банка (ЕИБ)

98—100 бул. „Конрад Аденауер“

L-2950 Luxembourg

Велико херцогство Люксембург,

Атн. до:

Атн. до: Г-жа Борислава Габровска, ръководител на задачата, електронна поща:

b.gabrovska@eib.org

Копие: Г-жа Carla Faustino Coelho, електронна поща: c.faustinocoelho@eib.org

Копие: Г-жа Antonella Melzi, директор на договор, електронна поща:

a.melzi@eib.org

Считано от: Deloitte Legal Law Firm (Deloitte Legal)

103, Ал. Бул. „Стамболийски“

София 1303, България

СС: Столична община

Attn: Г-н Дончо Барбалов, ел. поща: dbarbalov@sofia.bg

Предмет: AA-010617—001/СС11304- Проект Чиста

Договор за предоставяне на услуги между Европейската инвестиционна банка и Deloitte Legal Law Firm

Уважаеми дами и господа,

Приложено Ви изпращам към настоящото писмо окончателния доклад по договор № AA-010617—001 за предоставяне на услуги между Европейската инвестиционна банка и Deloitte Legal Law Firm от 22 юли 2021 г. ("**Договорът**"). Окончателният доклад включва проект на доклад № 1, насочен към прегледа на договора за концесия между Столична община и „Софийска вода“ АД, с акцент върху възможностите, с които разполага градът за удължаване на концесията, проектодоклад 2 относно правния анализ на останалите два варианта (нова концесия и вътрешно предоставяне на WS услуги от града) и предложения за изменения на договора за концесия, които да бъдат разгледани от града, в случай че бъде договорено удължаване на договора за концесия, както и коментарите, направени от ЕИБ.

С уважение,

Deloitte Legal Law Firm

Съдържание

Deloitte	1
Окончателен доклад	1
До: Европейската инвестиционна банка (ЕИБ).....	2
Считано от: Deloitte Legal Law Firm (Deloitte Legal)	2
СС: Столична община	2
Предмет: АА-010617—001/СС11304- Проект Чиста.....	2
ОКОНЧАТЕЛЕН ДОКЛАД	7
1. ОПРЕДЕЛЕНИЯ	7
2.1. Общ контекст.....	10
2.2. Обхват на работата.....	10
2.3. Резултати и цел на резултатите.....	11
3.1. Общ преглед и резюме на концесионния договор	11
3.2. Варианти за удължаване на срока на договора за концесия	12
3.2.1.1. Общи ограничения на срока на концесията и изменение на договорите за концесия съгласно Закона за концесиите от 2018 г.	12
3.2.1.2. Варианти и условия за изменение на договора за концесия съгласно Закона за концесиите от 2018 г.	13
3.2.1.3. Процедура за удължаване на срока чрез изменение на концесионното споразумение.....	22
3.2.1.4. Позицията на концесионера по отношение на наличните възможности	22
3.2.1.5. Резюме на вариантите за удължаване.....	24
4. ПРЕДЛОЖЕНИ ИЗМЕНЕНИЯ НА КОНЦЕСИОННИЯ ДОГОВОР	24
4.1. Предложени изменения по отношение на концесионното възнаграждение	25
4.2. Предложени изменения по отношение на инвестиционната програма	25
4.3. Предложени изменения по отношение на предложенията и препоръките на града към бизнес плана	26
4.4. Предложени изменения по отношение на изпълнението на бизнес плана и КПЕ	26
4.5. Предложени изменения по отношение на качествения контрол и правата за Санкция на града	27
4.6.1. Предаване на публични активи и прехвърляне и прехвърляне на частни активи	27
4.6.2. Акции на частния инвеститор в концесионера.....	28
4.7. Предложено прекратяване на споразумението за управление на активи.....	28
5. ПРАВЕН АНАЛИЗ НА ВЪЗМОЖНОСТИТЕ, С КОИТО РАЗПОЛАГА ГРАДЪТ	

ПО ОТНОШЕНИЕ НА КОНЦЕСИЯТА.....	28
5.1. Общи политики по отношение на сектора на хотелиерството и ресторантьорството	29
5.2. Възлагане на нова концесия по Закона за концесиите от 2018 г.....	29
5.2.1. Вид на концесията	30
5.2.1.1. Класификация въз основа на предмета на концесията.....	30
5.2.1.2. Класификация въз основа на стойността на концесията	30
5.2.2. Варианти по отношение на концесионера	31
5.2.2.1. Сключване на концесионния договор с участника, на когото е възложена концесията.....	31
5.2.2.2. Сключване на концесионен договор с проектно образувание	31
5.2.2.3. Сключване на договора за концесия с публично-частно образувание.....	32
5.2.3. Предмет на концесията	32
5.2.4. Видове процедури за възлагане.....	33
5.2.4.1. Открита процедура	33
5.2.4.2. Състезателна процедура.....	33
5.2.4.3. Състезателен диалог	34
5.2.5. Процедура за възлагане.....	34
5.2.5.1. Подготвителни стъпки.....	34
а) Инициатива за награждаване	34
б) Обосновка на концесията	35
в) Прогнозни финансови и икономически елементи на концесията.....	35
г) Минимални изисквания за оферти	37
5.2.5.2. Подготовка на проект на известие за започване на процедура и проекти на документи за концесия.....	38
а) Условия за участие.....	38
б) Критерии за възлагане	38
5.2.5.3. Одобрения и процедури за консултации	39
□ План за действие за концесиите	40
□ Приемане на решението за започване на процедурата. Публикуване на решението	40
б) Провеждане на процедурата по възлагане. Комисия за провеждане на процедурата за подбор на концесионери.....	41
5.2.5.5. Сключване на концесионен договор	41
5.3. Вътрешно предоставяне на СВ услуги от Столична община.....	41
5.3.1. Правомощия на Столичен общински съвет по отношение на системите и	

съоръженията на СВС	42
5.3.2. WS Operator	42
5.3.3. Споразумение за пряко възлагане по Закона за водите	43
5.3.4. Активи, предоставени на оператора на WS	44
6.1. Понятие за държавна помощ съгласно европейското законодателство	44
6.1.1. Предприятие и икономическа дейност	45
6.1.2. Произход на подкрепата от държавата	45
6.1.3. Предимство за предприятието	46
6.1.4. Селективност на мярката	46
6.1.5. Въздействие на мярката върху търговията и конкуренцията	46
6.1.6. Компенсация за обществени услуги за услуги от общ икономически интерес	47
6.2. Мрежа за водна инфраструктура	47
6.3. Общи бележки относно публичното финансиране на изграждането на инфраструктура	48
6.4. Случаи, в които държавната помощ е изключена	48
6.4.1. Липса на потенциално въздействие върху търговията или нарушаване на конкуренцията при изграждането на инфраструктура за WS: Естествен монопол и незначително частно финансиране (изключване на ниво предприемач/собственик)....	48
6.4.2. Няма потенциално нарушаване на конкуренцията при експлоатацията на инфраструктурата: Законен монопол (изключване на ниво оператор)	50
6.4.3. Без икономическа дейност: Инфраструктурата на WS не може да бъде експлоатирана за търговски цели	52
6.4.4. Без потенциално въздействие върху търговията между държавите членки: Чисто местно въздействие	52
6.4.6. Липса на икономическо предимство на ниво оператор/концесионер	53
избор на оператор/концесионер чрез търг или плащане на такси, които по друг начин са в съответствие с принципа на оператор в условията на пазарна икономика	53
b) Експлоатацията на възложената инфраструктура на WS е услуга от общ икономически интерес (УОИИ) в съответствие с критериите по делото Altmark	54
c) Регламент de <i>minimis</i> относно УОИИ	54
6.4.7. Липса на икономическо предимство на равнището на потребителя	55
6.5.1. Общ регламент за групово освобождаване	56
6.5.2. Услуга от общ икономически интерес съгласно Решението за УОИИ	56
6.6. Случаи, в които държавната помощ се нуждае от разрешение от Комисията преди нейното прилагане	57
6.6.1. Държавна помощ за инфраструктура на СВС съгласно член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС	57

6.6.2. Услуга от общ икономически интерес: Рамката за УОИИ.....	58
6.7. Съображения за държавна помощ, ако градът разполага със средства по програми за финансиране от ЕС	59
6.7.1. Случаи на изключване на държавна помощ на равнището на собственика на инфраструктурата на СВС	59
6.7.2. Примери за съвместимост на мярката с правилата за държавна помощ.....	60
6.8. Съображения за държавна помощ, ако публичните активи/публичната инфраструктура за WS са предоставени за експлоатация на концесионер/оператор на СЗ, действащ по силата на споразумение за пряко прехвърляне.....	60
6.9. Резюме на съображенията за държавна помощ.....	61
6.9.1. Изключване на държавна помощ (уведомяването на Комисията не е задължително).....	61
6.9.2. Съвместимост на мярката с държавната помощ (уведомяването на Комисията не е задължително)	62
6.9.3. Уведомяване на Комисията и Уравняване от нейна страна, че държавната помощ е съвместима.....	62
7. РЕЗЮМЕ.....	63
8. ИЗПОЛЗВАНЕ НА ДОКЛАДА	64
9. ДОПУСКАНИЯ И КВАЛИФИКАЦИИ.....	64
Прекратяване на последиците	80
от.....	80
Списък 3 Списък на прегледаните документи.....	84

8.

ОКОНЧАТЕЛЕН ДОКЛАД

Почистване на проекта

1. ОПРЕДЕЛЕНИЯ

В настоящия документ термините по-долу имат следното значение:

"**Консултативен център**" означава Европейският консултантски център по инвестиционни въпроси;

"**Altmark**" означава решение на Съда на Европейските общности от 24 юли 2003 г., *Altmark Trans*, C-280/00, ECLI:EU:C:2003:415;

„**Бизнес план**“ означава бизнес план, който концесионерът е задължен да разработи и предостави за одобрение на ДКЕВР, който обхваща законоустановен регулаторен период;

"**Насоки за ЦКО**" означава насоките на Координационния съвет за концесии относно справянето със системни проблеми по отношение на изпълнението на договорите за концесия, свързани с изменение на срока на концесиите, приети на 15 април 2019 г.;

„**Комисия**“ означава Европейската комисия;

"**Консултант**" или „**Deloitte Legal**“ или „**ние**“ означава Deloitte Legal Law Firm и съответните му експерти, според случая;

"**Договор**" означава договорът за предоставяне на услуги между Европейската инвестиционна банка и Deloitte Legal Law Firm от 22 юли 2021 г.;

"**Възлагащ орган**„ „**банка**„ или „**ЕИБ**“ означава Европейската инвестиционна банка;

"**Концесионен договор**" означава концесионен договор от 23 декември 1999 г., изменен с Първо допълнително споразумение, Второ допълнително споразумение и Трето допълнително споразумение;

"**Концесия**" означава специалното право на концесионера да ползва публичните активи и изключителното разрешение на концесионера да предоставя WS услуги в рамките на периметъра на концесията;

"**Концесионер**„ или „**София вода**„ означава „Софийска вода“ АД, ЕИК 130175000;

"**Закон за концесиите от 1995г.**" означава Закона за концесиите, обнародван в ДВ, бр. 92 от 17 октомври 1995 г. (отменен);

"**Закон за концесиите от 2006г.**" означава Закона за концесиите, обнародван в ДВ, бр. 36 от 2 май 2006 г. (отменен);

"**Закон за концесиите от 2018г.**" означава Закона за концесиите, обнародван в ДВ, бр. 96 от 1 декември 2017 г., с последващите изменения (в сила);

"**Концесионна зона**" означава географските и техническите области на концесията, както е предвидено в приложение 1 към договора за концесия;

"**СКП**" означава звеното за наблюдение на концесиите в съответствие с член 30 от Второто допълнително споразумение;

"**Проект на доклад 1**" означава проектодоклад от 22 септември 2021 г., в който се съдържа резюме на договора за концесия, преглед на договора за концесия, съсредоточен върху възможностите, с които разполага градът за удължаване на срока на концесията, и се включва списъкът на законодателството.

"**Проект на доклад 2**" означава проектодокладът от 6 октомври 2021 г., който включва

проектодоклад 1 и вариантите за концесията, с които разполага градът, както и предложените изменения на договора за концесия, които да бъдат разгледани от Града, в случай че бъде договорено удължаване на договора за концесия;

„ЕИБ“ означава Европейската инвестиционна банка;

„ЕРЕС“ означава Европейски експертен център за ПЧП в ЕИБ;

„ЕВРК“ означава българската Комисия за енергийно и водно регулиране;

"Окончателен доклад" означава този доклад, който обхваща проектодоклад 1 и проектодоклад 2 и разглежда коментарите на града и ЕИБ, направени във връзка с проектодоклад 1 и проектодоклад 2;

"Първо допълнително споразумение" означава допълнително споразумение към договора за концесия от 15 декември 2000 г.;

"Общ регламент за групово освобождаване,"или"ОРГО" означава Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 г. за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз;

"Концедент,"или"град,"или"София" означава Столична община;

"Първоначална среща" означава първото заседание за проект „Чисто“, проведено на 3 август 2021 г.;

"КПЕ" означава ключови показатели за ефективност на качеството на СВ услуги, определени в съответствие с Наредбата за качеството на СВ услугите;

"Законодателен списък" означава списък на законодателството, определено от консултанта като приложимо към нашата задача по договора, който е приложен като приложение 2 към настоящия окончателен доклад;

"Национален регистър на концесиите" е регистърът, воден от Министерския съвет на Република България, чийто електронен вариант се намира на адрес <https://nkr.government.bg/>;

„Известие относно понятието за помощ“ или „неА“ означава известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (2016/С 262/01);

"Наредба за качеството на ВиК услугите" означава Наредба за регулиране качеството на водоснабдяването и канализационните услуги, обн., ДВ, бр. 6 от 22.01.2016 г.;

"Проект "Чисто" означава възлагане на Deloitte Legal по договора, чиято основна цел е да оцени възможностите, с които разполага градът по отношение на концесията;

„Обществени активи“ означава съществуващите публични активи и новите публични активи, както са определени в договора за концесия;

„Регулаторен период“ означава периодът, одобрен от ДКЕВР, за който концесионерът представя своя бизнес план за управление на концесията;

„Преразгледани документи“ означава документите, които сме получили от града и които считаме, че са от значение за нашия анализ и които са изброени в приложение 3 към настоящия окончателен доклад;

"Второ допълнително споразумение" означава допълнително споразумение към договора за концесия от 19 март 2018 г.;

„УОИИ“ означава услуга от общ икономически интерес;

„Решение за УОИИ“ означава Решение 2012/21/ЕС на Комисията от 20 декември 2011 г. относно прилагането на член 106, параграф 2 от Договора за функционирането на

Европейския съюз за държавната помощ под формата на компенсация за обществена услуга, предоставена на определени предприятия, натоварени с извършването на услуги от общ икономически интерес;

„**Регламент de minimis за УОИИ**“ означава Регламент № 360/2012 на Комисията относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към минималната помощ, предоставяна на предприятия, предоставящи услуги от общ икономически интерес;

„**Рамка за УОИИ**“ означава рамката на Европейския съюз за държавна помощ под формата на компенсация за обществени услуги;

"**Датана подписване**" означава 22 юли 2021 г., която е датата на подписване на договора;

„**ДФЕС**“ означава Договорът за функционирането на Европейския съюз;

"**Трето допълнително споразумение**" означава допълнително споразумение към договора за концесия от 23 март 2018 г.;

„**Дата на прекратяване**“ означава датата, на която договорът за концесия действително се прекратява;

„**Директива за прозрачността**“ означава Директива 2006/111/ЕО относно прозрачността на финансовите отношения между държавите членки и публичните предприятия, както и относно финансовата прозрачност в рамките на някои предприятия;

„**Договори**“ означава Договорът за функционирането на Европейския съюз и Договорът за Европейския съюз, на които се основава Съюзът;

„**VIK**“ означава „Водоснабдяване I Канализация“ ЕАД, ЕИК 121411430;

„**Закон за водите**“ означава Закона за водите, обнародван в ДВ, бр. 67 от 27 юли 1999 г., с последващите изменения (в сила);

„**WS**“ означава вода и канализация;

„**WS услуги**“ означава водни и канализационни услуги;

"**WSSA**" означава асоциациите за водоснабдяване и канализация (обществени юридически лица с нестопанска цел), учредени по реда на Закона за водите;

„**WSSRA**“ означава Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги, обнародван в ДВ, бр. 18 от 25 февруари 2005 г.;

"**Стратегия за ВиК**" означава стратегията за развитие и управление на сектора на водоснабдяването и канализацията за периода 2014—2023 г., приета от Министерството на регионалното развитие и благоустройството през април 2014 г.;

2. ВЪВЕДЕНИЕ

2.1. Общ контекст

Градът се е обърнал към консултантския център и ЕРЕС с цел да подпомогне града при определянето и оценката на възможностите, с които разполага при изтичането на срока на концесията. Като се има предвид, че срокът на концесията изтича през 2025 г., градът е определил следните три варианта, с които разполага:

- Вариант 1: Удължаване на съществуващата концесия;
- Вариант 2: Повторно провеждане на тръжна процедура за нова концесия;
- Вариант 3: Поемане на предоставянето на услугата (вътрешно предоставяне).

За тази цел ЕИБ ангажира консултанта да предостави правен анализ и оценка на правната осъществимост на горепосочените варианти, както и на всички други варианти, които консултантът счита, че е от значение за Столична община.

2.2. Обхват на работата

С оглед на гореизложеното от консултанта се очаква да направи оценка на основните правни въпроси, свързани с българското законодателство и регламенти, европейските директиви, както и да направи подробен преглед на договора за концесия и всички изменения към него. От консултанта се изисква да изпълнява описаните по-долу задачи:

2.2.1. Определяне на законите, регламентите, директивите и договорите, които са от значение за това прехвърляне

2.2.2. Преразглеждане на договора за концесия

Очаква се консултантът да направи преглед и да изготви резюме на договора за концесия, всички съответни изменения и всички важни свързани споразумения (като например споразумения за финансиране), както и всяка съответна кореспонденция (като уведомления за неизпълнение, освобождаване от задължения, неизпълнение, правни предизвикателства, спорове и т.н.).

2.2.3. Преглед на съответните закони, подзаконови актове и политики

Очаква се консултантът да преразгледа законите, подзаконовите актове и политиките, които понастоящем регулират ПЧП и концесиите или обществените поръчки по-общо в България, като обърне специално внимание на:

- Разпоредбите, свързани с подновяването или удължаването на срока на действие на споразуменията за ПЧП, ако това е допустимо, и условията, при които това може да се случи;
- Процес, който трябва да бъде следван при стартирането на нова обществена поръчка за ПЧП;
- Всяко секторно законодателство, регламентиране и политика, които са от значение за предприемането на проект във водния сектор;
- Преглед на съответните европейски директиви;
- Разпоредби за държавна помощ, които могат да засегнат този вид проекти за ПЧП.

2.2.4. Правен анализ на възможностите, с които разполага градът при изтичането на срока на концесията

В контекста на горепосочения преглед от консултанта се очаква да изготви правен анализ на вариантите, с които разполага градът, относно прилагането на трите

възможности, посочени по-горе, както и на всички други варианти, които според консултанта са от значение за Града. За всеки вариант от консултанта се очаква да оцени най-малко следното:

- По отношение на вариант 1: Преглед на това дали договорът за концесия предвижда удължаване на срока на концесията, включително анализ на условията, при които това може да се случи, сроковете за уведомяване и свързаните с него разходи, както и преглед на аспектите на настоящия концесионен договор, които биха могли да бъдат предоговорени в полза на Столична община.
- По отношение на вариант 2: Ще трябва да се направи преглед на процеса, по който Столична община ще трябва да започне нова обществена поръчка, за да може частна страна да поеме услугите по водоснабдяване и канализация.
- По отношение на вариант 3: При вземането на решение дали да се предприемат самите водни и канализационни услуги, ще трябва да се има предвид прегледът, в който се посочват всички правни въпроси, стъпки или процеси – Столична община.

2.3. Резултати и цел на резултатите

Като част от задачата от консултанта се очаква да изготви проектодоклад 1, проектодоклад 2 и настоящия окончателен доклад.

Проектодоклад 1 съдържа резюме на договора за концесия и преглед на договора за концесия, насочен към възможностите, с които разполага градът за удължаване на срока на концесията. Докладът включва и списък на законодателството. Проектът на доклад № 1 е използван като основа за обсъждане на първоначалните констатации на консултанта по време на заседание 2 (както е определено в предложението на консултанта, приложено към договора), което се проведе на 20 септември 2021 г.

Проектодоклад 2 обхваща констатациите в проектодоклад 1 и включва правния анализ на останалите два варианта (нова концесия и вътрешно предоставяне на WS услуги от града). Констатациите в проектодоклад № 2 бяха обсъдени на заседание 3, проведено на 15 октомври 2021 г. (както е определено в предложението на консултанта, приложено към договора). Проектодоклад 2 също така съдържа предложения за изменения на договора за концесия, които да бъдат разгледани от Града, в случай че бъде договорено удължаване на договора за концесия.

Настоящият окончателен доклад обхваща констатациите в проектодоклад 1 и проектодоклад 2 и разглежда коментарите на града и ЕИБ.

3. ПРЕГЛЕД НА КОНЦЕСИОННИЯ ДОГОВОР

3.1. Общ преглед и резюме на концесионния договор

Договорът за концесия е сключен на 23 декември 1999 г. и влиза в сила на 6 октомври 2000 г. Концесията е възложена за срок от 25 години от датата на влизане в сила и изтича на 6 октомври 2025 г.

Съгласно член 2, параграф 1 от договора за концесия градът е предоставил на концесионера (i) специално право на ползване на публичните активи; и ii) изключителното разрешение за предоставяне на WS услуги в границите на зоната за концесия.

За повече подробности относно договора за концесия, включително относно правата и задълженията на страните, активите, предмет на концесията, основанията за прекратяване и условията за прекратяване и т.н., моля, вижте резюмето на договора за концесия, приложено към настоящия окончателен доклад.

Градът е потвърдил устно, че сключените договори за финансиране във връзка с концесията са били надлежно възстановени от концесионера. Поради това те не са от значение за нашия анализ и Сметната палата не е преразгледала съответните разпоредби в договора за концесия.

В настоящия раздел насочихме вниманието си към наличните възможности за удължаване на срока на договора за концесия съгласно приложимото право и договора за концесия.

3.2. Варианти за удължаване на срока на договора за концесия

Договорът за концесия е бил сключен, когато е бил в сила Законът за концесиите от 1995 г.

Съгласно член 3, параграф 2 от Закона за концесиите от 1995 г. страните могат да се споразумеят за удължаване на срока на концесията въз основа на решение на органа, който е взел решението за предоставяне на концесията, при условие че общият срок на концесията не надвишава 50 години. Не е било необходимо в договора за концесия да се включва изрична разпоредба за удължаване на срока, т.е. удължаването на срока е било разрешено въз основа на приложимото законодателство.

По време на срока на действие на договора за концесия през 2006 г. Законът за концесиите от 1995 г. беше отменен със Закона за концесиите от 2006 г., който на свой ред беше отменен със Закона за концесиите от 2018 г., който все още е в сила.

Съгласно член 5, параграф 1 от Закона за концесиите от 2018 г. концесионните договори, които са били изпълнени преди влизането в сила на Закона за концесиите от 2018 г., запазват правната си сила и се изпълняват в съответствие с договорените условия. Съгласно член 5, параграф 2 от Закона за концесиите от 2018 г. изменението на договорите за концесия (включително по отношение на техния срок) и прекратяването на договори за концесия, сключени съгласно Закона за концесиите от 1995 г., се уреждат от Закона за концесиите от 2018 г. Последниците от прекратяването на договорите за концесия, сключени по време на влизането в сила на Закона за концесиите от 1995 г., се уреждат от Закона за концесиите от 1995 г. Това е допълнително изяснено в насоките на ССС. Съгласно раздел III от Насоките на МКО основанията и ограниченията за удължаване на срока на концесиите, предвидени в Закона за концесиите от 2018 г., се прилагат за концесии, възложени към момента на влизане в сила на Закона за концесиите от 1995 г.

С оглед на гореизложеното оценката на наличните варианти за удължаване на срока на договора за концесия следва да се извърши въз основа на Закона за концесиите от 2018 г. Във връзка с това в Закона за концесиите от 2018 г. удължаването на срока на концесиите се разглежда като изменение на договора за концесия. Следователно трябва да се вземат предвид всички правила за изменение на договорите за концесия от Закона за концесиите от 2018 г. По-долу представяме подробно съответните разпоредби:

3.2.1. Удължаване на концесионния договор съгласно Закона за концесиите от 2018 г.

3.2.1.1. Общи ограничения на срока на концесията и изменение на договорите за концесия съгласно Закона за концесиите от 2018 г.

Съществуват няколко общи ограничения и условия, които се прилагат за всички варианти за изменение, описани в раздел 3.2.1.2 по-долу, и трябва да бъдат спазвани от Града и Софийска вода във всички случаи, ако договорът за концесия бъде удължен:

- a) Съгласно член 34, параграф 1 от Закона за концесиите от 2018 г. всяка концесия се възлага за определен срок, който не може да надвишава 35 години, освен ако в специален закон не е предвидено друго. Срокът на концесията може да бъде удължен съгласно разпоредбите за изменение на договорите за концесия съгласно Закона за концесиите от 2018 г. (вж. раздел 3.2.1.2 по-долу), но общият срок на всички удължавания, независимо от основанията за удължаване, не може да надвишава една

трета от срока, договорен в договора за концесия. Следователно, като се има предвид, че договорът за концесия е сключен за срок от 25 години, изглежда, че договорът за концесия може да бъде удължен с не повече от приблизително 8 години и 4 месеца при спазване на условията, описани в раздел 3.2.1.2 по-долу.

- b) Освен това съгласно член 34, параграф 3 от Закона за концесиите от 2018 г. конкретният срок на концесията не може да бъде по-дълъг от времето, необходимо на концесионера да върне своята инвестиция, разходите за експлоатация на строителството или за предоставяне на услугите и да получи възвръщаемост на инвестирания капитал, като се вземат предвид прогнозният икономически баланс¹ и цената на услугите, които ще бъдат предоставени. С оглед на гореизложеното, когато оценява вариантите за удължаване на договора за концесия, Градът следва да се увери, че горното правило се спазва за целия срок, включително за съществуващия и допълнителния срок.
- c) Освен това съгласно член 2, параграф 2 от Закона за концесиите измененията на договора за концесия не могат да освободят концесионера от поетия по отношение на концесията оперативен риск. Съгласно чл. 31 от Закона за концесиите от 2018 г. счита, че операционният риск се поема от концесионера, когато при нормални условия за експлоатация концесионният договор не гарантира възвръщаемостта на инвестициите и разходите за използване на строителството и предоставянето на услугите. Оперативният риск произтича от фактори, които са извън контрола на страните, и представлява риск от колебания на пазара по отношение на търсенето² и/или предлагането на³ предмета/услугите, предмет/услуги, предмет/услуги, предмет/услуги, предмет на концесията. Рисковете, свързани с лошо управление, неизпълнение на договора от концесионера, както и форсмажорни обстоятелства, не се считат за оперативни рискове.
- d) Освен това съгласно член 136, параграф 1 от Закона за концесиите от 2018 г. договорът за концесия може да бъде изменян само в случаите, посочени в Закона за концесиите от 2018 г., т.е. концесионният договор не може да бъде изменян на основания, договорени в договора за концесия, освен ако не отговаря на основанията, предвидени в Закона за концесиите от 2018 г. Анализирахме всеки от вариантите за изменение в Закона за концесиите от 2018 г. по-долу.

3.2.1.2. Варианти и условия за изменение на договора за концесия съгласно Закона за концесиите от 2018 г.

Съгласно Закона за концесиите от 2018 г. договорът за концесия може да

---

¹ Съгласно член 30 от Закона за концесиите от 2018 г. икономическото равновесие е балансът между ползите за концесионера и концедента и рисковете, поети от всеки от тях. Съгласно Закона за концесиите от 2018 г. съществува задължително изискване икономическият баланс да бъде определен в договора за концесия и да бъде запазен за целия срок на концесията.

² Съгласно Закона за концесиите от 2018 г. риск, свързан с търсенето на услуги, е рискът от събития, факти или обстоятелства, които могат да повлияят неблагоприятно на пазарното търсене на услугите, предмет на концесията.

³ Съгласно Закона за концесиите от 2018 г. риск, свързан с предоставянето на услуги, е възможността услугите, предмет на концесията, да не отговарят на търсенето на пазара. Това включва също така наличието на услугите, което означава риск от настъпване на определени събития, факти или обстоятелства, които могат да засегнат предоставянето на услугите, включително вид, качество и време, за разлика от договореното в договора за концесия.

бъде изменян в следните случаи:

- а) Ако тръжната документация за избор на концесионер предвижда клауза за преразглеждане, съгласно която договорът за концесия може да бъде изменян независимо от паричната стойност на изменението ("клауза за преразглеждане") (член 137, параграф 1, точка 1 от Закона за концесиите от 2018 г.)**

Съгласно Закона за концесиите от 2018 г. (член 137, параграф 3) клаузата за преразглеждане може да предвижда възможност⁴ или възможност за изменение на стойността или срока на концесията. Клаузата за преразглеждане може също така да предвижда, че договорът за концесия може да бъде изменян, ако икономическото равновесие между страните по договора за концесия е неблагоприятно засегнато. Освен това клаузата за преразглеждане трябва ясно и точно да определя обхвата на вариантите за изменения и не трябва да позволява изменение на предмета на концесията или на цялостния ѝ характер.

Въз основа на извършения от нас преглед на споразумението за концесия то не съдържа клауза за преразглеждане. Такъв е случаят, тъй като такава възможност за клауза за преразглеждане не съществува в Закона за концесиите от 1995 г., който е бил в сила към момента на възлагане на концесията.

- б) Ако стойността на изменението: i) е под европейския праг, който понастоящем възлиза на 5350000 EUR съгласно член 8, параграф 1 от Директива 2014/23/ЕО; И ii) не надхвърля 10 % от стойността на концесията; И iii) не води до промяна на цялостния характер на концесията (член 137, параграф 1, точка 2 от Закона за концесиите от 2018 г.)⁵**

В Закона за концесиите от 2018 г. не се посочва изрично дали срокът на договора за концесия може да бъде удължен, когато договорът бъде изменен на това основание. Като се има предвид обаче, че при описанието на някои от другите основания за изменение в Закона за концесиите от 2018 г. изрично се посочва дали е разрешена промяна на клаузата, изглежда, че при използването на това основание за изменение страните нямат право да удължават срока на концесията. Това е основание за изменение само на стойността, но не и на термина. В резултат на това Градът не може да продължи срока на концесията на това основание.

- с) Ако изменението, независимо от неговата стойност, не е съществено (член 137, параграф 1, точка 3 от Закона за концесиите от 2018 г.)**

Съгласно член 137, параграф 5 от Закона за концесиите от 2018 г. дадено изменение се счита за съществено, когато прави концесията съществено различна по своя характер от първоначално възложената, включително когато изменението:

---

⁴ Правото на възлагащия орган да възложи допълнително строителство или услуги, които не са били възложени с договора за концесия

⁵ Съгласно член 137, параграф 2, когато договорът за концесия впоследствие бъде изменен на това основание, прагът от 10 % от стойността на концесията се изчислява въз основа на първоначалната стойност и всички други последващи изменения на стойността, независимо от основанията за изменението.

- i. въвежда условия, които, ако бяха част от процедурата за избор на концесионер би позволила допускане на икономически оператори, различни от първоначално допуснатите, или би довела до оценка на оферта, различна от първоначално оценената, или би привлякла допълнителни икономически оператори в процедурата;
- ii. променя икономическия баланс на концесията в полза на концесионера по начин, който не е предвиден в договора за концесия;
- iii. съществено разширява обхвата на концесията; Или
- iv. води до замяна на концесионера без наличието на клауза за преразглеждане, която предвижда това, или води до преобразуване с промяна на правната форма или преобразуване с универсално наследяване.

Изменението на договора за концесия, което води до съществено изменение на концесията в посочения по-горе смисъл, е нищожно.

От разпоредбите на Закона за концесиите от 2018 г. не става ясно дали удължаването на срока на договора за концесия би било съществено или не. Не съществува и съдебна практика по този въпрос. Насоките на ССС обаче хвърлят светлина върху темата. В насоките на ССС се отбелязва, че за да се прецени дали изменението на концесионния срок би представлявало съществена промяна на договора, следва да се анализира по какъв начин промяната в срока ще засегне всяко от горепосочените условия. Насоките на ССС предвиждат подробен анализ на всяко от условията, които сме обобщили по-долу:

По отношение на условие i. по-горе:

Съгласно Насоките на КМК изменението на концесията е съществено, ако въвежда условия, които биха довели до различни резултати, ако те бяха част от процедурата за избор на концесионер. Тези резултати могат да бъдат три категории: А) допускане на икономически оператори, различни от първоначално допуснатите; Б) оценка на оферта, различна от първоначално оценената; Привличане на допълнителни икономически оператори/участници в процедурата.

Условията за възлагане на концесия са описани в член 39 от Закона за концесиите от 2018 г.: АА) няма основания за експулсиране на участника; Бб) участникът отговаря на условията за участие в процедурата; ВВ) офертата на участника отговаря на минималните изисквания за оферти; Гг) възлагащият орган е приложил критериите за възлагане. Насоките на ССС анализират тези условия в светлината на трите категории, посочени по-горе:

- *Допускане на икономически оператори, различни от първоначално допуснатите*

Съгласно насоките на ССС критериите, свързани с този резултат, са изброените в букви аа) и бб) по-горе. Те са описани по-подробно в Закона за концесиите от 2018 г. Съгласно Насоките на МКО посочените условия не са от значение за срока на

концесията и следователно не са от значение за нейното изменение. Следователно, ако срокът на договора за концесия бъде удължен, това изискване няма да бъде нарушено.

□ *Оценка на офертите, различни от първоначално оценените*

Съгласно насоките на ССС от значение за този резултат са:

- Минимални изисквания за тръжните оферти

Съгласно Закона за концесиите от 2018 г. минималните изисквания за тръжните оферти са от значение за обхвата и предмета на концесията. Срокът на концесията е финансово-икономически елемент – условие, въз основа на което се определят минималните изисквания за тръжните оферти. Това само по себе си не е изискване. Следователно, ако срокът на договора за концесия бъде удължен, изискването ще бъде изпълнено; И

- Критерии за възлагане

Това са обективни изисквания, свързани с обхвата и предмета на концесията. Нейната оценка позволява да се оцени делът на икономически най-изгодната оферта и най-добрата качествена цена. Срокът на концесията е един от критериите съгласно Закона за концесиите от 2018 г. и Закона за концесиите от 2006 г. Законът за концесиите от 1995 г. позволява също така да се посочи срокът на концесията като критерий за оценка, но това не е задължително. Следователно, ако срокът на концесията е сред критериите, съгласно които офертите за концесия са били оценени от възлагащия орган, тогава промяната на срока би се считала за съществена промяна и не би била разрешена, тъй като би могла да доведе до оценка на офертите, различни от първоначално оценените оферти. Напротив, ако клаузата не е била сред критериите за оценка, няма съществена промяна и на това основание ще бъде разрешено изменение на договора за концесия. Попитяхме града и потвърдихме, че терминът не е критерий за оценка на тръжните оферти. Ако случаят е такъв, изискването ще бъде изпълнено.

□ *Привличане на допълнителни икономически оператори/участници в процедурата*

Съгласно Насоките на МКО от значение за този резултат са същите аргументи, описани за горните две основания.

Също така следва да се обмисли дали ако възможността за удължаване на срока на концесията е била известна при откриването на процедурата, това би направило концесията по-

привлекателна за потенциалните оференти. За процедурите, открити по време на влизането в сила на Закона за концесиите от 2018 г., възможността за удължаване на срока, както и общият срок на всички възможни удължавания, трябва да бъдат оповестени предварително по силата на клауза за преразглеждане и следва да бъдат посочени в обявлението за откриване на концесионния договор. Това предварително оповестяване на условията за удължаване съгласно Насоките на СПК би осигурило равнопоставеност на всички участници и би намалило риска някои потенциални участници да отпътуват, тъй като няма възможност за удължаване на срока на концесията. Следователно за договорите за концесия, сключени при влизането в сила на Закона за концесиите от 2018 г., изменението на клаузата, което не е предвидено в клаузата за преразглеждане, ще се счита за съществено. За договорите за концесия, сключени докато е бил в сила Законът за концесиите от 1995 г. (като концесионния договор), следва да се проучат законодателните варианти и изискванията за удължаване на срока на концесията към момента на откриване на процедурата за концесия, за да се определи дали изобщо е било възможно да се предвиди и включи клауза за преразглеждане на срока в документацията за концесията. Съгласно Насоките на СПК Законът за концесиите от 1995 г., който е бил в сила към момента на откриване на процедурата за концесия за концесията, не изисква клауза за преразглеждане на срока като действащия понастоящем Закон за концесиите от 2018 г. Напротив, съгласно Закона за концесиите от 1995 г. срокът на концесията може да бъде удължен след сключването на договора за концесия, ако страните се споразумеят за това въз основа на решение на възлагащия орган. В резултат на това, когато концесионният закон от 1995 г. е бил в сила, не е било необходимо да се обявява предварително възможността за удължаване на срока, тъй като тази възможност е била налице по силата на закона. Следователно това условие също е изпълнено.

По отношение на условие ii. по-горе:

Съгласно Насоките на КМК, за да бъде дадено изменение съществено, икономическият баланс на концесията трябва да бъде променен в полза на концесионера по начин, който не е бил предвиден в договора за концесия. Освен това в Насоките на СПК се отбелязва, че това следва да се разследва за всеки отделен случай, включително дали съгласно приложимото право се изисква такъв баланс. Следователно, ако градът и концесионерът използват тази възможност за изменение на договора за концесия, те трябва да се уверят, че икономическият баланс е договорен съгласно договора за концесия и не е изкривен.

По отношение на условие iii. по-горе:

Съгласно Насоките на Съвета на председателите на комисии, за да бъде дадено изменение съществено, обхватът и целият характер на концесията трябва да бъдат променени. Ако се променя само терминът, независимо дали то е било критерий за възлагане, обхватът и естеството

на концесията не се променят. Поради това промяната в термина не следва да се счита за съществена в този случай и условието следва да бъде изпълнено.

По отношение на условие iv. по-горе:

Съгласно Насоките на МКО, за да бъде дадено изменение съществено, то трябва да води до промяна в концесионера или до преобразуване. Ако промяната е само в текста, е очевидно, че това не би довело до такава промяна и това условие също е изпълнено.

Въз основа на гореизложеното цялостното заключение на Насоките на ССС е, че изменението на договор за концесия, което е било сключено при влизането в сила на Закона за концесиите от 1995 г. (като концесионния договор), би се считало за съществена промяна, ако срокът на концесията е бил сред критериите, съгласно които офертите за концесия са били оценени от възлагащия орган. Както беше отбелязано по-горе, отправихме запитване към града и потвърдиха, а терминът не е бил един от критериите за оценка на офертите. Във всеки случай промяната в срока не следва да води до промяна в икономическото равновесие на концесията в полза на концесионера, т.е. балансът между ползите за концесионера и възложителя и рисковете, поети от всеки от тях в договора за концесия, трябва да се запази, ако срокът бъде удължен (или изменен в полза на града).

С оглед на гореизложеното изглежда, че срокът на договора за концесия може да бъде удължен на обсъжданото място, ако са изпълнени описаните условия. Въз основа на информацията, предоставена от Града, срокът на концесията не е бил сред критериите за оценка на офертите за концесия и това условие е изпълнено. Освен това Градът трябва да се увери, че изменението няма да промени икономическия баланс в полза на концесионера, за да използва това основание за удължаване на срока на концесията.

- d) Ако възникнат непредвидени обстоятелства след изпълнението на концесионния договор, които концедентът не е могъл да предвиди към момента на възлагане на концесията и които изискват изменение на договора за концесия (член 138 от Закона за концесиите от 2018 г.)**

Концесионният договор може да бъде изменян на това основание, ако това не включва: Промяна на цялостния характер на концесията; II) увеличение на първоначалната стойност на концесията с повече от 50 %; III) и удължаване на срока на концесията с повече от една трета от срока, определен в договора за концесия. Увеличението до 50 % се изчислява въз основа на първоначалната стойност на концесията, без да се натрупват стойностите от предходни изменения, ако има такива, независимо от основанията за изменението. Всяко изменение на договора за концесия, основано на непредвидени обстоятелства, което не отговаря на условията, е невалидно.

Законодателството не предоставя допълнителни насоки относно значението на „непредвидени обстоятелства“. Няма съответна съдебна практика и в това отношение. Въпреки това считаме, че това основание би могло да се използва от Града за обосноваване на удължаването на

срока на концесията, доколкото има основателна причина в този случай събитие, което не е могло разумно да бъде предвидено от Града към момента на възлагане на концесията. Това обаче е само временно решение в случай на извънредна ситуация и не решава въпроса за предоставяне на СВ услуги на територията на Столична община. Срокът може да бъде удължен до управлението на непредвидените обстоятелства, ако това е възможно.

Възможни непредвидени обстоятелства могат да бъдат следните събития, но следва да се отбележи, че те не са били тествани в съда:

- i. Ако концесионерът е започнал нова процедура за концесия и няма тръжни оферти от икономически оператори или подадените тръжни оферти не отговарят на изискваните критерии за избор на концесионер или процедурата за концесия е била оспорена в съда. Тези събития могат да попречат на плавния преход между стария и новия концесионер. В тези случаи считаме, че Градът може да предложи изменение на концесията, като удължи срока му на действие на това конкретно основание;
- ii. Третото допълнително споразумение предвижда, че 36 месеца преди изтичането на срока на договора за концесия възложителят и концесионерът се договарят относно реда и условията, при които активите и услугите WS ще бъдат прехвърлени от концесионера на града. Като се има предвид, че прехвърлянето на активите не е договорено в договора за концесия и зависи от волята и на двете страни, може да изглежда, че е необходимо повече време за предаването и следователно предоставящият може да предложи удължаване на срока на договора за концесия поради непредвидени обстоятелства (въпреки че тази позиция вероятно ще се поддържа в съда). Удължаването обаче следва да бъде разумно, докато страните не постигнат съгласие относно предаването на активите.

Разбираме, че понастоящем Градът и концесионерът са предприели стъпки по отношение на предаването на активите и подготвят инвентарен опис на активите.

е) Ако са необходими допълнителни строителни и/или услуги (член 139 от Закона за концесиите от 2018 г.)

Концесионно споразумение може да бъде изменено, когато:

- I. допълнително строителство и/или допълнителна услуга от концесионерът е станал необходим след сключването на договора за концесия; И
- ii. допълнителните конструкции и/или услуги не са предвидени в клауза за преразглеждане в договора за концесия; И
- iii. допълнителното строителство и/или услуги не могат да бъдат възлагани на друг концесионер по икономически или технически причини, като например когато допълнителното строителство и/или услуги трябва да бъдат взаимозаменяеми или оперативно съвместими със съществуващото строителство и/или услуги, възложени с договора за концесия; И

- iv. възлагането на допълнителното строителство и/или услуги на друг концесионер би довело до значително неудобство или значително увеличение на разходите за концедента.

За разлика от изменението на договорите за концесия поради непредвидени обстоятелства съгласно раздел 3.2.1.2, буква г) по-горе (когато обстоятелствата трябва да са били непредвидими при възлагането на концесията), в този случай необходимостта от възлагане на допълнително строителство или услуги може да възникне по време на срока на договора за концесия.

Съгласно член 139, параграф 3 изменението на договора за концесия може да включва удължаване на срока на концесията. Следователно срокът на договора за концесия може да бъде удължен на това основание, ако са изпълнени всички условия. Въпреки това, както вече беше посочено, срокът може да бъде удължен с не повече от една трета от първоначално договорения срок, т.е. срокът на договора за концесия може да бъде удължен с не повече от приблизително 8 години и 4 месеца.

Както бе отбелязано по-горе, обхватът на концесията е определен много широко. Той обхваща експлоатацията и поддръжката на активите и предоставянето на WS услуги в рамките на зоната за концесия. Освен това всички необходими строителни работи се извършват въз основа на бизнес плана и се подготвят от концесионера. Следователно изглежда, че този вариант би могъл да се приложи. Въпреки това градът следва да направи по-подробен анализ и да прецени дали са необходими допълнителни строителни работи или услуги (които не попадат в обхвата на концесията), за да предложи изменение на концесията на това основание (напр. ако към концесионния район е добавена допълнителна територия и някои строителни работи трябва да бъдат извършени там).

Във всеки случай допълнителното строителство и/или услуги не могат да водят до увеличаване на първоначалната стойност на концесията с повече от 50 %. Поради това градът следва да направи точна оценка на стойността на концесията, преди да предложи изменение на договора за концесия, за да се увери, че правилото се спазва. При това Градът следва да вземе предвид изискването за индексация на стойността на концесията съгласно Закона за концесиите от 2018 г. Съгласно член 140, параграф 1, стойността на

Концесията се актуализира със средния процент на инфлация за предходните 12 месеца, когато в договора за концесия няма клауза за индексация, както е случаят с договора за концесияб. Освен това, както при всички анализирани основания за изменение на концесията, икономическият баланс на концесията трябва да се запази за целия срок на договора за концесия.

И накрая, ако изобщо е възможно да се удължи срокът на договора за концесия въз основа на това основание, това ще бъде само временно решение за предоставянето на такива допълнителни строителни работи

---

^бСредният размер на инфлацията се определя по индекса на Националния статистически институт. Актуална информация за индекса се публикува от българския национален регистър на концесиите.

или услуги и няма да разреши въпроса за предоставяне на услуги на територията на Столична община. Срокът може да бъде удължен само с термина, необходим за допълнителното строителство/услуги.

f) В случай на нарушаване на икономическото равновесие на концесията (член 123 от Закона за концесиите от 2018 г.)

Съгласно член 123, параграф 4 от Закона за концесиите от 2018 г., ако икономическото равновесие е нарушено, всяка от страните по договора за концесия може да поиска изменение на договора с цел възстановяване на икономическия баланс. Такава възможност съществува, ако изменението е предвидено в клауза за преразглеждане в договора за концесия.

Съгласно член 123, параграфи 2 и 3 от Закона за концесиите от 2018 г. икономическият баланс ще се счита за нарушен, ако: I) в резултат на промяна на закона или на акт на регулаторен орган са се променили условията за финансиране, изграждане, управление и поддръжка на обекта на концесията и/или условията за предоставяне на услугите; Или ii) всички дейности по концесионния договор окончателно са прекратени поради непреодолима сила; Iii) цялата или част от предмета на концесията е напълно повредена или е невъзможно да се използва, освен ако това не е в резултат на доброволно действие или бездействие от страна на концесионера; IV) съществува опасност за националната сигурност или защита на страната, за живота или здравето, за околната среда, за защитените територии, зони или обекти и за обществения ред; Други обстоятелства (фактически или правни, свързани с предмета на концесията, строителството и/или услугите), договорени в рамките на концесионния договор. Всяко такова искане се отправя до другата страна с мотивирано предложение, което съдържа подробен анализ на обстоятелствата, довели до икономически дисбаланс, и обосновава предложеното изменение и съответствието на изменението с клаузата за преразглеждане.

Въз основа на извършения от нас преглед договорът за концесия съдържа клауза за непреодолима сила. Съгласно член 35, параграф 1 от договора за концесия, в случай на събитие на непреодолима сила (както е определено в договора за концесия), което е довело до невъзможност за дадена страна да изпълни своето задължение по договора за концесия, срокът за изпълнение на това задължение ще бъде удължен. Съгласно член 35, параграф 3 страните трябва да се споразумеят за такова изменение или да следват процедурата за разрешаване на спорове, предвидена в концесионното споразумение.

Считаме, че клаузата за непреодолима сила в договора за концесия следва да се тълкува ограничително, тъй като договорът за концесия може да бъде изменян само в съответствие с разпоредбите на Закона за концесиите от 2018 г. Законът за концесиите от 2018 г. позволява изменение на договора за концесия поради непреодолима сила, ако форсмажорните обстоятелства са довели до окончателно изземване на дейност, която е била в обхвата на концесията. В това отношение, ако в резултат на събитие на непреодолима сила (както е определено в договора за концесия), концесионерът не е в състояние да предостави

WS услуги, които са съществена част от обхвата на концесията, може да се твърди, че това е непреодолима сила, довела до окончателно изземване на дейност, попадаща в обхвата на концесията. Клаузата за непреодолима сила следва да се разглежда като клауза за преразглеждане по смисъла на член 123, параграф 4 от Закона за концесиите от 2018 г. и следователно договорът за концесия, включително неговият срок, може да бъде изменен на това основание. На този етап обаче не сме наясно, че са настъпили такива форсмажорни обстоятелства. Другата възможност за страните, когато е налице форсмажорно събитие, е да използват основанието, анализирано в раздел 3.2.1.2, буква г) по-горе (т.е. изменение на договора за концесия поради непредвидени обстоятелства).

3.2.1.3. Процедура за удължаване на срока чрез изменение на концесионното споразумение

Съгласно член 141 от Закона за концесиите от 2018 г. концесионните договори се изменят с допълнително споразумение по предложение на една от страните по договора за концесия. Концедентът може да направи или да приеме или да отхвърли предложение за изменение на договора за концесия, след като съответният орган даде своето одобрение, което в този случай е общинският съвет.

Решението на възложителя за изготвяне/приемане/отхвърляне на предложение подлежи на предварително становище от дирекция „Икономическа и социална политика“ в администрацията на Министерския съвет.

Концедентът публикува обявление за изменение на договора за концесия в срок от 30 дни от сключването на допълнителното споразумение. Обявлението се попълва в електронен вид, който се обнародва в „Държавен вестник“ и в Националния регистър на концесиите.

Удължаването на договора за концесия може да бъде оспорено в срок от два месеца от публикуването на обявлението за изменение в Националния концесионен регистър или, когато обявлението за възложена концесия не е публикувано, искът се подава в срок от два месеца от узнаването на изменението от заинтересованата страна, но не по-късно от една година от сключването на изменението на договора за концесия.

Освен това съгласно член 142 във връзка с член 154, параграф 2 от Закона за концесиите, когато страна по договор за концесия счете, че е налице основание за изменение на договора за концесия, но страните не постигнат споразумение в това отношение, спорът се решава от компетентния съд. Съгласно член 154, параграф 3 от Закона за концесиите от 2018 г., ако стойността на концесията е над европейския праг (5350000 EUR), страните могат да се споразумеят за арбитражна клауза в договора за концесия. Във връзка с това отбелязваме, че в договора за концесия е предвидена арбитражна процедура за разрешаване на спорове (член 42 и приложение 15 към договора за концесия).

3.2.1.4. Позицията на концесионера по отношение на наличните възможности

На 20 септември 2021 г. проведохме среща с представители на ЕИБ, Столична община и Софийска вода. Представителите на Sofiyska Voda споделиха позицията си относно възможните варианти за удължаване на срока на договора за концесия. Накратко, те виждат комбинация от:

а) Изменение на клаузата с цел възстановяване на икономическия баланс в споразумението

Sofiyska Voda счита, че икономическото равновесие е нарушено, тъй като в резултат на настоящата законодателна рамка те не са в състояние да постигнат норма на възвръщаемост на собствения капитал от 17 %, както е договорено в договора за концесия. В това отношение съгласно споразумението за концесия, ако не бъде достигната нормата на възвръщаемост на собствения капитал за периода преди 1 януари 2022 г., това би представлявало ограничение на цената (както е определено в договора за концесия). В такъв случай Столична община е задължена да сътрудничи на концесионера само ако поиска от регулатора да одобри изменение на цените (тарифата). Ако регулаторният орган не одобри изменението на тарифата, страните трябва да преговарят, за да се избегнат последиците от такова ограничение на цените. Ако те не постигнат съгласие, концесионерът има право едностранно да прекрати договора за концесия. Съгласно третото допълнително споразумение за периода от 1 януари 2022 г., ако не бъде достигната нормата на възвръщаемост на собствения капитал от 17 %, това не представлява ограничение на цената и концесионерът не може да поиска изменение на тарифата. Освен това считаме, че нормата на възвръщаемост на собствения капитал е част от операционния риск и съгласно Закона за концесиите от 2018 г. се поема от концесионера. Като такава нормата на възвръщаемост не е гарантирана. Бяхме информирани от Града, че не са получили уведомления от концесионера съгласно член 22.7.2 от договора за концесия за ценови ограничения.

Също така имаме впечатлението, че София Вода счита, че във всички случаи мандатът може да бъде удължен, ако се наруши икономическото равновесие. В това отношение следва да се отбележи, че това е възможно, ако договорът за концесия съдържа клауза за преразглеждане в този смисъл. Въз основа на извършения от нас преглед договорът за концесия съдържа клауза за преразглеждане, но само в случай на непреодолима сила. Следователно този вариант може да не се прилага, ако други събития са довели до нарушаване на икономическото равновесие. Освен това в договора за концесия няма конкретни договорености относно икономическия баланс.

б) Изменение на срока за извършване на допълнителни инвестиции

Следва да се отбележи, че няма отделно основание за удължаване на срока на концесия въз основа на допълнителни инвестиции. Основанието, което може да се използва, е изменението на концесията, ако са необходими допълнителни строителни и/или услуги. Както е отбелязано в раздел 3.2.1.2, буква д) по-горе, обхватът на концесията е много широк и съгласно договора за концесия необходимите строителни работи се извършват въз основа на бизнес плана. Следователно този вариант би могъл да се приложи. Концесионерът предостави правен меморандум, изготвен от Арсов, Начева и адвокатска кантора Ганева на български език, който беше разпространен до ЕИБ и града.

3.2.1.5. Резюме на вариантите за удължаване

Въз основа на гореизложеното изглежда, че вариантите за удължаване на срока на договора за концесия, които понастоящем са на разположение на Града, при спазване на общите изисквания и ограничения, посочени в раздел 3.2.1.1, са:

- А) [MAY APPLY] Ако изменението не е съществено (вж. раздел 3.2.1.2, буква в), а именно ако срокът на концесията не е бил сред критериите за оценка на офертите за концесия (според града срокът не е бил сред критериите за оценка) и изменението няма да промени икономическия баланс в полза на концесионера; Или
- б) [С малко вероятно да ПРИЛАГАНЕТО НА ОКОЛНАТА ИНФОРМАЦИЯ] Ако има непредвидени обстоятелства, които са настъпили след изпълнението на договора за концесия и не са могли да бъдат предвидени от града към момента на възлагане на концесията (вж. раздел 3.2.1.2, буква г). Въпреки това, както бе отбелязано по-горе, този вариант е само временно решение в случай на извънредна ситуация и не решава въпроса за предоставянето на ВиК услуги на територията на Столична община. Срокът може да бъде удължен само с времето, необходимо за справяне с непредвидените обстоятелства; Или
- в) [За малко вероятно ПРИЛАГАНЕТО НА ПРИЛАГАНЕТО НА ОКОЛНАТА ИНФОРМАЦИЯ] Ако след сключването на договора за концесия възникне необходимост от допълнително строителство/услуги (раздел 3.2.1.2, буква д). Въпреки това, поради широкия обхват на концесията и факта, че необходимите строителни работи се извършват въз основа на бизнес плана, този вариант би могъл да се приложи. Градът следва да направи положителен анализ, че е необходимо допълнително строителство или услуги, които не попадат в обхвата на концесията, за да се предложи изменение на концесията на това основание. Отново, както вече беше отбелязано, това е временно решение за предоставянето на такива допълнителни строителни работи или услуги и няма да разреши въпроса за предоставяне на услуги за водоснабдяване на територията на Столична община. Срокът може да бъде удължен само с времето, необходимо за завършване на допълнителното строителство/услуги; Или
- д) [С малко вероятно да ПРИЛАГАНЕТО НА ОКОЛНАТА ИНФОРМАЦИЯ] Ако обаче е необходимо да се възстанови икономическият баланс, определен в договора за концесия, само ако той е нарушен поради непреодолима сила. Тъй като не е имало случаи на непреодолима сила, на наша информация не може да се разчита при настоящите обстоятелства.

4. ПРЕДЛОЖЕНИ ИЗМЕНЕНИЯ НА КОНЦЕСИОННИЯ ДОГОВОР

По-долу доразвиваме няколко предложени изменения на договора за концесия въз основа на извършения от нас преглед на договора за концесия и необходимите изменения, посочени от Града по време на обсъжданията на проекта. Всички изменения по-долу следва да съответстват на изискванията и ограниченията за изменение на договорите за концесия, т.е. следва да се правят на едно от изричните основания, описани в раздел 3.2.1.2 по-горе, например ако изменението не е съществено.

Следва да се отбележи, че предложените изменения са изцяло в полза на града, но се договарят и от двете страни. Оценяваме, че ще бъде трудно да се преговаря по някои от измененията.

4.1. Предложени изменения по отношение на концесионното възнаграждение

Както вече беше отбелязано, договорът за концесия не изисква концесионна такса да бъде платена от концесионера на Града срещу използването на активите и събирането на такси от клиентите за предоставянето на WS Services. Той съдържа само задължение на концесионера да експлоатира и поддържа концесията и да прави инвестиции съгласно одобрения бизнес план. Инвестициите и техният размер обаче зависят от одобрението на бизнес плана от страна на ДКЕВР и на практика не са задължителни за концесионера (вж. раздел 4.2 по-долу).

Поради това Градът следва да обмисли включването на механизъм, съгласно който, ако някои инвестиции не са направени от концесионера, тъй като ДКЕВР не одобрява бизнес плана или поради други причини, концесионерът трябва да бъде задължен да плати на концедента парична концесионна такса, пропорционална на недостатъка.

4.2. Предложени изменения по отношение на инвестиционната програма

Договорът за концесия предвижда, че концесионерът прави капиталови инвестиции в размер на не по-малко от 153307982 USD за първите 15 години и е договорено между страните, че тази първоначална капиталова инвестиция е била направена. Освен това съгласно третото допълнително споразумение за оставащия срок са договорени следните равнища на капиталови разходи: I) 200 милиона лева за периода 2017—2021 г., при условие че бизнес планът и цените за регулаторния период 2017—2021 г., одобрени от ДКЕВР, остават в сила; II) 165 милиона лева за периода 2022—2026 г., при условие че бизнес планът и цените за регулаторния период 2022—2026 г. позволяват такива инвестиции. Съгласно действащия бизнес план (период 2017—2021 г.) общата потенциална капиталова инвестиция за периода ще бъде 209,16 млн. лева, а средната годишна инвестиция ще бъде 41,83 млн. лева, а инвестициите за оставащия срок (2022—2026 г.) от договора за концесия ще бъдат предмет на одобрение от страна на ДКЕВР. Както е отбелязано в раздел 4.1 по-горе, концесионният договор следва да съдържа механизъм за отстраняване на недостатъците, ако прогнозните инвестиции не са достигнати (напр. плащане на концесионна такса и т.н.).

Освен това съгласно член 19.3.1 от Втория допълнителен договор концесионерът предвижда примерен инвестиционен план до края на срока на концесията, представляващ приложение № 1 към Втората допълнителна спогодба. Съгласно член 19.3.3 от Втората допълнителна спогодба проектите на бизнес планове на концесионера се основават на примерния инвестиционен план съгласно чл.

19.3.1. По силата на Третия допълнителен договор концесионерът и градът са се споразумели, че проектите на бизнес планове се основават на равнищата на инвестиции, договорени за оставащия срок на концесия, при условие че бъдат одобрени от ДКЕВР. Бизнес плановете на концесионера трябва да включват основните точки⁷ в член 10 от WSSSA.

Съгласно член 10 от WSSRA техническата част на бизнес плана трябва да съдържа програма с годишни целеви нива на показателите за качество на водоснабдяването и канализацията, включително целевите нива за намаляване на загубите на вода.

Икономическата част на бизнес плана трябва да съдържа:

1. анализ на съществуващото и прогнозираното ниво на потребление на водоснабдителни и канализационни услуги за периода;
2. инвестиционна програма, обвързана с параметрите на техническата част на бизнес плана;
3. източници и условия за финансиране на инвестиционната програма;
4. анализ на съществуващите експлоатационни разходи и разходи за поддръжка на водоснабдителните и канализационните системи и оценка на потенциалните разходи;
5. анализ на съществуващите разходи за управление на водоснабдителните и канализационните системи и оценка на потенциалните разходи;
6. амортизационен график, обвързан с инвестиционната програма, с графика за пускане в експлоатация на

Поради гореизложеното Градът счита, че няма подробна инвестиционна програма по категория или друг вид модел въз основа на договора за концесия, въз основа на който концесионерът трябва да разработи бизнес планове за съответните регулаторни периоди. Според града моделът на инвестиционната програма следва да включва най-малко следните категории: Водоснабдителни услуги, канализационни услуги, системи за почистване и т.н. Въпреки че приложение № 3 към договора за концесия предвижда нива на обслужване, градът все още счита, че в договора за концесия няма специфични изисквания за количество и качество на услугите (като минимални стойности, единици, нива и т.н.), за обновяване и разширяване на мрежата WS или за намаляване на загубите. Поради това, като подобрение на договора за концесия, страните могат да се споразумеят взаимноприемлива матрица за изготвяне на бизнес плана, в която се посочват минималните изисквания за качество и количество.

4.3. Предложени изменения по отношение на предложенията и препоръките на града към бизнес плана

Съгласно договора за концесия предложенията и препоръките, които градът може да направи по отношение на проектите на бизнес планове, не са задължителни за концесионера и няма санкции, ако концесионерът не ги спазва (член 17, параграф 2 от договора за концесия). Градът може да обмисли изменение на договора за концесия, съгласно което предложението и препоръките следва да бъдат задължителни за концесионера, ако те са в съответствие със законодателството и съответните разпоредби на договора за концесия.

Следва да се отбележи, че по време на среща 2 концесионерът ни информира, че проектът на бизнес план за регулаторния период 2022—2026 г. е в процес на разработване. Понастоящем може да се окаже трудно да се преговаря за изменение на договора за концесия, така че градът да може да прави задължителни предложения/препоръки. Такова изменение обаче може да засегне следващите регулаторни периоди, ако срокът на концесията бъде удължен.

4.4. Предложени изменения по отношение на изпълнението на бизнес плана и КПЕ

Съгласно Наредбата за качеството на услугите, свързани с водоснабдяването, концесионерът трябва да спазва определени КПИ за даден регулаторен период. Индивидуалните годишни нива на КПИ се предлагат от концесионера въз основа на обсъждания с Европейската седмица на регионите и градовете и се одобряват от КЕВР. Те са включени в проекта на бизнес план, който също е одобрен от Европейската седмица на регионите и градовете. Европейската седмица на регионите и градовете е задължена да наблюдава изпълнението на КПИ. В зависимост от резултата от процеса на мониторинг, ДКЕВР може да предприеме административни мерки, за да обяви публично резултатите от дейността на концесионера и/или да направи финансови корекции на тарифата за цената на WS Services. С други думи, в случай че концесионерът не успее да изпълни нивата на КПИ в бизнес плана, ДКЕВР е оправомощен да санкционира концесионера чрез намаляване на таксата за WS услуги, дължима от крайните клиенти.

Договорът за концесия обаче не предвижда договорна отговорност за концесионера за неизпълнение на бизнес плана и/или КПИ. Градът би могъл да разгледа този въпрос в евентуално изменение на договора за концесия, включително чрез задължителни предложения/препоръки съгласно точка 4.3 по-горе по отношение на индивидуалните годишни равнища на КПИ.

активите;

7. цена и приходи от водоснабдителни и канализационни услуги в съответствие с нормативните изисквания, установени в приложимото законодателство;

8. анализ на социалната достъпност на цената на водоснабдяването и канализационните услуги, както е предложено.

4.5. Предложени изменения по отношение на качествения контрол и правата за Санкция на града

Договорът за концесия не предвижда подходящи процедури, средства за правна защита за града и санкции за концесионера, ако концесионерът не изпълнява правилно своите важни задължения по договора за концесия, освен при незначителна санкция, ако концесионерът не представи доклад по член 30.2.3 от договора за концесия. В това отношение е препоръчително да се разработи подходящ механизъм, включващ СКП (Звеното за мониторинг на концесиите), за да може да се проверява и обявява неизпълнението на концесионера (например чрез издаване на протокол от СМУ, съдържащ констатации и инструкции за концесионера при определени условия), за даване на задължителни указания на концесионера, докато в случай на неспазване концесионерът трябва да бъде задължен да изплати компенсация на Града.

4.6. Предложени изменения по отношение на процедурите при прекратяване на договора за концесия поради изтичане на срока

4.6.1. Предаване на публични активи и прехвърляне и прехвърляне на частни активи

В резултат на третото допълнително споразумение договорът за концесия съдържа подробна процедура за предаване на публичните активи обратно на Града само в случай на прекратяване поради неизпълнение от една от страните, но не и в случай на прекратяване поради изтичане на срока на концесията. Освен това договорът за концесия не съдържа процедура за прехвърляне и предаване на частните активи, която може да е необходима за предоставянето на WS Services. Договорът за концесия посочва само, че i) използването и контролът на публичните активи ще бъдат прехвърлени на възложителя след изтичане на срока, при условие че това позволява непрекъснато използване на системата, така че тя да съответства на нивото на услугите съгласно настоящия бизнес план; II) Концедентът и концесионерът се договарят относно процедурата за предаване на активите не по-късно от 36 месеца преди изтичането на договора за концесия; III) страните извършват съвместна проверка на публичните активи не по-рано от 54 месеца и не по-късно от 48 месеца преди изтичането на срока на концесията (член 20 от договора за концесия). В тази връзка следва да се отбележи, че Законът за концесиите от 2018 г. предвижда процедура за предаване на публични активи при прекратяване на концесионния договор съгласно който при прекратяване на договора концесионерът трябва да предаде публичните активи в срок от 30 дни от прекратяването⁸. Процедурата обаче не се прилага за концесионния договор, тъй като съгласно Закона за концесиите от 2018 г. последиците от прекратяването (включително предаването на публични активи) на концесионен договор, изпълнено при влизането в сила на Закона за концесиите от 1995 г., се уреждат от Закона за концесиите от 1995 г., който не съдържа такава процедура за прехвърляне.

С оглед на гореизложеното градът следва: I) да обмисли кои активи са необходими за безпроблемното предоставяне на услугите на СВС и ii) да договори осъществими процедури за предаване на публичните активи и за прехвърляне и предаване на частните активи, които са необходими за услугите на СВС. Процедурите следва да включват, наред с другото, изискването за изготвяне на опис на активите и писмена документация в тази връзка, условията и реда за изменение на опис, правото на Града да отправя задължителни препоръки и коментари по отношение на инвентарния опис и състоянието на активите, по-конкретни изисквания за условията, при които активите следва да бъдат предадени на Града, изисквания за прехвърляне на гаранции, придружаващи документи и инструкции, изисквания за застраховки,

---

8. Концедентът назначава комитет за предаване, който да улесни процеса.

условия за изпълнение, санкции в случай на неизпълнение от страна на концесионера и т.н.

4.6.2. Акции на частния инвеститор в концесионера

На заседание 2 Sofiyska Voda потвърди, че след прехвърлянето на акциите от първоначалния концесионер на Veolia Voda е било изпълнено ново акционерно споразумение. Според Sofiyska Voda, съгласно новото акционерно споразумение след прекратяването на договора за концесия Veolia Voda е задължено да прехвърли акциите от капитала на Sofiyska Voda на VIK, който е собственост на Града. Към датата на настоящия окончателен доклад не сме получили копие от новите акционерни споразумения и не сме в състояние да потвърдим механизма за прехвърляне на акциите.

Препоръчително е да се провери споразумението между акционерите и да се потвърди дали е необходимо да се въведат допълнителни разпоредби по отношение на изтичането на срока на концесията, включително ако Градът реши да придобие всички акции в капитала на Sofiyska Voda.

Освен това градът следва да разгледа статута на Sofiyska Voda, когато взема решение как да структурира бъдещото предоставяне на WS услуги. Може да е полезно да се използва Sofiyska Voda, ако услугите WS се преместват вътрешно. Това е така, защото няма да е необходимо прехвърляне на съществуващите договори, служители, активи, софтуер, лицензионни права, оборудване и т.н. Въпреки това, ако градът не придобие всички дялове в капитала на Sofiyska Voda, градът и Veolia Voda следва да обмислят и договорят подходящ механизъм за прехвърляне на съществуващи договори, служители, активи, софтуер, лицензионни права, оборудване и т.н. на VIK или на друг оператор на WS, който ще предоставя услугите на СВ на територията на Столична община.

Освен това следва да се отбележи, че Sofiyska Voda е учредено за срок до 28 декември 2034 г. и следователно неговият устав се изменя, ако мандатът бъде удължен или отнет.

4.7. Предложено прекратяване на споразумението за управление на активи

Съгласно Споразумението за управление на активи Sofiyska Voda заплаща годишна такса в размер на 200000 USD плюс всички разходи за управление на активи и използване на персонал и други услуги. Таксата се индексира всяка следваща година. Sofiyska Voda информира града, че не са предоставени услуги и не са извършени плащания по споразумението до 2011 г., докато за периода 2011—2020 г. по споразумението има плащания в размер на 1 496 000 BGN годишно, както е видно от финансовите отчети на „Софийска вода“. Градът би желал да прекрати споразумението за управление на активи, тъй като според него Sofiyska Voda вече разполага с необходимия експертен опит и не се нуждае от услугите по споразумението за управление на активи. Освен това прекратяването би оптимизирало разходите на дружеството. В това отношение споразумението за управление на активи предвижда 180-дневно предизвестие за прекратяване без причина, което изглежда дълъг период от време. Като алтернатива, ако Градът иска да прекрати споразумението по-рано, Градът може да договори прекратяване по взаимно съгласие на страните като част от процеса на изменение на договора за концесия.

5. ПРАВЕН АНАЛИЗ НА ВЪЗМОЖНОСТИТЕ, С КОИТО РАЗПОЛАГА ГРАДЪТ ПО ОТНОШЕНИЕ НА КОНЦЕСИЯТА

Анализирахме вариантите за удължаване на срока на концесията в раздел 3 по-горе. По-долу представяме анализ на останалите два варианта: I) възлагане на нова концесия съгласно Закона за концесиите от 2018 г.; и ii) вътрешнопредоставяне на СВ услуги от Столична община.

5.1. Общи политики по отношение на сектора на хотелиерството и ресторантьорството

Моля, вижте по-долу кратък преглед на общите политики по отношение на сектора на водоснабдяването в България. Въпреки че това е извън приложното поле, то е включено, тъй като считаме, че това би улеснило разбирането на следващите раздели на доклада.

Стратегията за ВиК предвижда някои значителни промени в сектора на ВиК, постигнати чрез изменения на законите, които са в сила за сектора на водоснабдяването и канализацията, и приемане на нов Закон за водоснабдяването и канализацията в опит за уеднаквяване и консолидиране на предоставянето на СВ услуги. Наред с другото, стратегията за ВиК има за цел: Постигане на консолидиран сектор с най-много 28 регионални дружества за СЖ, съответстващи на административните региони на страната; II) изясняване на несигурността по отношение на собствеността върху инфраструктурните активи; III) прехвърляне на права на управление от държавата и общините към WSSAs, които отговарят за възлагането на обществени, публично-частни или частни ВиК оператори съгласно Закона за водите или Закона за концесиите от 2018 г. Първата стъпка към изпълнението на горепосочените цели е направена с основните изменения в Закона за водите, в сила от 24 септември 2009 г.

Съгласно ВиК стратегията територията на България се разделя на географски определени райони за нуждите на управлението, планирането и изграждането на водоснабдителни и канализационни системи и за предоставяне на водоснабдителни и канализационни услуги. Понастоящем площите са 51. Освен това в стратегията за ВиК се предвижда създаването на инвентарен опис на дълготрайните активи, който следва да съдържа данни за всички съществуващи активи на СВ, включително дали те са публична държавна или публична общинска собственост. Всички държавни или публични общински имоти ще бъдат извадени от счетоводните баланси на операторите на СВС. В резултат на това дружествата ще станат по-скоро оператори, отколкото собственици-оператори. Публичните активи ще бъдат предоставени *ex lege* на съответните СББП или на Общинския съвет за общо управление. ВиК ВиК управляват ВиК системите в рамките на определена територия, когато ВиК системата е съвместна собственост на държавата и общините или на повече от една община. Общините отговарят за управлението на активите на СВС, които са изцяло притежавани от тях. Понастоящем има 29 WSSA. Съгласно закона всички общини трябва да се присъединят към WSSA, с изключение на Столична община, където функциите на WSSA ще се изпълняват от Столичен общински съвет. В стратегията за ВиК се предвижда в крайна сметка управлението на активите на СВЗ да се извършва изцяло от ВиКВ, докато всички общини ще се присъединят към съответната WSSA.

WSSAs, съответно, Столичен общински съвет трябва да делегира експлоатацията и поддръжката на активите на СВС и да избере оператор на ВиК, който да предоставя ВиК услуги. Съгласно стратегията за ВиК, в крайна сметка подборът на ВиК операторите ще се извършва само от ВиКВ. Законът за водите предвижда две възможности за избор на оператор на СВ: I) състезателен подбор по Закона за концесиите или ii) пряко възлагане чрез договор по Закона за водите. Ще разгледаме двата варианта в раздел 5.2. и раздел 5.3 по-долу в контекста на вариантите на града по отношение на концесията.

5.2. Възлагане на нова концесия по Закона за концесиите от 2018 г.

Възможно е Градът да възложи нова концесия и да избере нов концесионер за WS Services. Нова концесия се възлага в съответствие с принципите и разпоредбите на Закона за концесиите от 2018 г. и съответното законодателство, регулиращо сектора на ВС. В раздели 5.2.1—5.2.4 по-долу са обобщени общите въпроси, свързани с процедурата по възлагане, докато самата процедура е описана в раздел 5.2.5.

5.2.1. Вид на концесията

Законът за концесиите от 2018 г. предвижда няколко класификации на концесиите въз основа на различни критерии. Всеки вид концесия предполага специфични правила за процедурата по възлагане. В този раздел сме обобщили най-важните видове концесии, които Градът следва да вземе предвид при започването на нова процедура за възлагане.

5.2.1.1. Класификация въз основа на предмета на концесията

В зависимост от предмета, концесиите по Закона за концесиите са два вида: Концесия за строителство или концесия за услуги. Концесията за строителство включва възлагане на икономически оператор на изпълнението на определени строителни работи⁹ в замяна на правото на последния да експлоатира строителството (т.е. да получава приходи от услугите, предоставяни чрез строителството), като същевременно поема оперативния риск. Концесията за услуги включва възлагане на предоставянето и управлението на една или повече услуги, различни от строителните работи, на икономически оператор в замяна на правото на последния да получава приходи от предоставянето на въпросните услуги, като поема оперативния риск.

Ако предметът на концесията включва както предоставяне на услуги, така и строителство, концесията се счита за концесия за строителство.

В това отношение концесията по договора за концесия може да бъде определена като концесия за строителство, доколкото концесионерът е отговорен за предоставянето на WS услуги в рамките на територията на концесията, както и за експлоатацията и поддръжката на инфраструктурата WS, включително за изграждането на нови активи. Ако новата концесия има същия предмет, тя се квалифицира като концесия за строителство. В този случай се прилагат специфичните разпоредби относно концесиите за строителство.

5.2.1.2. Класификация въз основа на стойността на концесията

Съгласно член 27, параграф 1 от Закона за концесиите от 2018 г. стойността на концесията означава общият оборот на концесионера за срока на концесията без данък върху добавената стойност (ДДС), получен от експлоатацията на строежа или услугите. Концесиите биха могли да бъдат по-високи или по-ниски от европейския праг.¹⁰ Концесиите над европейския праг могат да бъдат възложени само след някои видове процедури за възлагане, които разглеждаме по-долу.

---

⁹ Съгласно Закона за концесиите от 2018 г. „строителни работи“ включват:

1. изпълнението или проектирането и изпълнението на строителни работи, или
2. изпълнението или проектирането и изпълнението на строителни работи и дейности по поддръжка, изброени в приложение 1 към Закона за концесиите от 2018 г., при които чрез съществуващи строителни работи се преустрояват, реконструират, реставрират или ремонтират, или
3. извършване на строителни работи и дейности по поддръжка за извършване на рутинни ремонти и за поддръжка на съществуващи конструкции в годно за експлоатация състояние.

¹⁰ Актуална информация за промените в равнището на европейския праг се поддържа в националния регистър на концесиите на адрес: <https://nkr.government.bg/Information/GetPage/09cdd63b-386a-4851-9564-51aa10de24d3>

5.2.2. Варианти по отношение на концесионера

Концесионерът е икономическият оператор, на когото е¹¹ възложена концесия по силата на концесионен договор. Договорът за концесия се сключва с участника, на когото е възложена концесията, или – в посочените в Закона за концесиите събития – 2018 г. – с проектен субект или публично-частно образувание. Законът за концесиите от 2018 г. предвижда подробности за всяка възможност, които следва да бъдат взети предвид от концедента при изготвянето на документацията за концесията.

5.2.2.1. Сключване на концесионния договор с участника, на когото е възложена концесията

Съгласно Закона за концесиите от 2018 г. икономическите оператори могат да участват в тръжната процедура поотделно или в група. В случай на група икономически оператори договорът за концесия се сключва с всички участници в групата, освен ако в документацията за концесията не се предвижда договорът за концесия да бъде сключен от проект или публично-частен субект, създаден специално за тази цел.

Като алтернатива договорът за концесия може да бъде сключен с оператора, представляващ групата, или с водещия партньор, ако това е посочено в заявлението за участие.

5.2.2.2. Сключване на концесионен договор с проектно образувание

Съгласно Закона за концесиите от 2018 г., когато участникът, определен за концесионер, е група от икономически оператори, концедентът може да изиска създаването на проектен субект, при което всеки член на групата става акционер. Дадена проектна организация може да бъде включена и по предложение на икономическия оператор (който ще бъде единственият собственик на капитала на субекта за проекта) или на групата от икономически оператори (които ще запишат акции в капитала на субекта за проекта съгласно тръжната си оферта).

Проектната организация трябва да бъде включена изцяло за сключването на концесионния договор и трябва да бъде включена след провеждане на тръжната процедура. Субект, създаден преди приключването на тръжната процедура, не е проектна организация съгласно Закона за концесиите от 2018 г. 12

Договорът за концесия трябва да предвижда, че икономическите оператори, участващи в групата, както и икономическият оператор – едноличен собственик на проекта, са солидарно отговорни с проектното дружество за изпълнението на концесионния договор в съответствие с разпоредбите на договора, като се вземат предвид естеството и размерът на участието на всеки икономически оператор в проектното дружество или поетият от всеки икономически оператор ангажимент за предоставяне на ресурси на проектното дружество.

---

11 Икономически оператор е всяко физическо лице, юридическо лице или друго образувание, или група от такива лица и/или субекти, включително временно сдружение на предприятия, което предлага изпълнението на строителство и/или строеж, доставка на продукти или предоставяне на услуги на пазара.

5.2.2.3. Сключване на договора за концесия с публично-частно образувание

Концедентът може да предвиди договорът за концесия да бъде сключен с публично-частно дружество, учредено за целите на сключването на договор за концесия, в което участникът, определен за концесионер (частен партньор), и държавата или една или повече общини и/или публично предприятие, определено от концедента (публичноправен партньор), са акционери.

В Закона за концесиите от 2018 г. се определят правилата за управление на публично-частното дружество, специфичните права и задължения както на публичните, така и на частните партньори. Срокът на съществуване на публично-частното дружество е равен на срока на договора за концесия.

Частният партньор е солидарно отговорен с публично-частното дружество за изпълнението на договора за концесия.

Следователно градът има право да избере дали да структурира бъдещите концесионни отношения като публично-частно партньорство.

5.2.3. Предмет на концесията

Приемаме, че новата концесия, която ще бъде възложена от Града, ще включва предоставяне на WS услуги и извършване на строителни работи в сектора на водоснабдяването. Поради това, при определяне на предмета на концесията, специалните разпоредби на Закона за водите в това отношение. В Закона за водите изрично са посочени предметът на концесията: Активи на публична общинска собственост, които се предоставят на оператор на WS за експлоатация, поддръжка и експлоатация, както и за предоставяне на WS услуги.¹³

¹² Насоки № ЗК-3 от 23 януари 2018 г. за прилагане на Закона за концесиите на Дирекция „Икономически и социални политики“ на държавната администрация.

¹³ Съгласно чл. 19, ал. 1, т. 4, букви „а,и „б“ и ал. 2 от Закона за водите, публична общинска собственост са: И) водоснабдителните системи и съоръжения на територията на общината, с изключение на системите и съоръженията, включени в имотите на търговски дружества, различни от оператори на ВиК оператори с държавно и/или общинско участие, или на асоциации и системи и съоръжения за напояване, изградени със собствени или заети ресурси на търговски корпорации или на асоциации за напояване; Системите за водоснабдяване или части от тях, включително мрежите и съоръженията за отводняване, пречистване, обеззаразяване, съхранение и прехвърляне, чрез които се доставя вода на потребителите на територията на общината (с изключение на тези, предназначени за потребители в множество общини), както и канализационните мрежи в урбанизираните зони и водопроводните клонове до измервателните уреди в имотите на потребителите, iii) изграждане на улични канализационни мрежи и помещения за дъждовна вода в плитчините и водосборните обекти в имотите на потребителите;

В случай на концесия за строителство, в Закона за концесиите от 2018 г. се изисква концедентът да определи територия на концесията, т.е. недвижимите имоти, в които ще се извършват дейностите по концесията. Концедентът може да определи „принадлежности“ към концесионната територия, т.е. райони, граничещи с предмета на концесията или на територията на концесията, както и всяка техническа инфраструктура или други отделни обекти, които осигуряват гладкото, нормално и безопасно функциониране на обекта на концесията или на предоставянето на услугите WS, както и области извън предмета на концесията, които не са физически свързани с нея, но са необходими за изпълнението на дейностите по концесията.

По отношение на собствеността върху предмета на концесията, моля, имайте предвид, че съгласно § 9 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за водите (ДВ, бр. 103 от 2013 г., изм. и доп., бр. 58 от 2015 г.)

всички оператори на ВС отписват от своите счетоводни баланси всички активи, които по закон се считат за публична държавна или общинска собственост и са определени така в окончателните разпределителни актове, издадени от министъра на регионалното развитие и благоустройството, след приключване на описа по т. 5.1.

След консултация със съответните общини министърът на регионалното развитие и благоустройството издава окончателни актове за разпределение съответно на публичната държава, на обществените общински системи и съоръжения за водоснабдяване. Окончателният акт за разпределение доказва разпределението на собствеността върху активите между държавата и общините до доказване на противното.

Министърът на регионалното развитие и благоустройството и общините, които упражняват правото на собственост върху всички изцяло държавни или изцяло общински оператори на WS или върху участия и дялове в оператори на ВС, в които държавата или общината е акционер, предприемат необходимите действия за отписване на посочените активи от счетоводните баланси на операторите на СВС в срок от два месеца след изготвянето и съответно получаването на окончателните разпределителни актове.

Процедурата по инвентаризация трябва да се извърши и от общинското образувание VIK, което понастоящем е акционер в Sofiyska Voda, както и за Sofiska voda, ако по някаква причина има публични активи в своя счетоводен баланс. Съгласно акционерното споразумение от 23 декември 1999 г. между VIK и първоначалния частен инвеститор International Water (UK) Limited VIK се задължава да прехвърли активи като апортна вноска в капитала на Sofiyska Voda (член 5 от споразумението). Ако тези активи или част от тях по някаква причина попадат в обхвата на определението за публични общински активи, те се отписват от балансите както на Sofiyska Voda, така и на VIK.

5.2.4. Видове процедури за възлагане

Концесионер на концесии над европейския праг се определя чрез открита процедура, състезателна процедура с договаряне или състезателен диалог, докато за концесии под европейския праг – чрез открита процедура.

5.2.4.1. Открита процедура

Откритата процедура се провежда на един етап, по време на който икономическият оператор подава едновременно заявление за участие и оферта.

Откритата процедура се провежда за концесии над европейския праг, ако концедентът е определил подходящи условия за изпълнение на концесията, финансови и икономически елементи и правна структура. Достатъчно е концедентът да прилага критериите за възлагане самостоятелно, без да преговаря с участниците.

5.2.4.2. Състезателна процедура

Състезателната процедура с договаряне е многоетапна процедура, при която:

- a) На първия етап икономическият оператор подава заявление и започва процедура за подбор, за да получи покана за представяне на примерна

- оферта;
- b) На втория етап кандидатите, които са получили покана, представят индикативни оферти и участват в преговори с концедента за подобряване на офертите;
- c) На последния етап, след като са били поканени да направят това, кандидатите, които са участвали в преговорите, представят окончателни оферти.

Състезателна процедура с договаряне се провежда, когато концедентът е установил техническите, функционалните и качествените изисквания, но качеството, финансовите и икономическите елементи, сроковете, социалните, екологичните или иновативните решения или ползите за потребителите, както и правната структура, могат да бъдат оптимизирани чрез преговори.

5.2.4.3. Състезателен диалог

Състезателният диалог е многоетапна процедура, при която:

- a) На първия етап икономическите оператори подават заявления и индикативни оферти и участват в процедура за подбор, за да получат покана за участие в диалог с концедента;
- b) На втория етап кандидатите, които са получили покана, участват в диалог с концедента с цел изясняване на едно или повече решения, предложени от кандидатите за удовлетворяване на потребностите, породени от възлагането на концесията;
- c) На последния етап, след като са били поканени да направят това, кандидатите, които са участвали в диалога, представят окончателни оферти.

Състезателен диалог се провежда, когато е налице необходимост по отношение на строителството и/или услугите, предмет на концесия над европейския праг, на които може да се отговори с повече от едно решение, свързано с техническите, функционалните или качествените изисквания, финансовия и икономическия модел или правната структура, както и когато е възможно да се включат иновации.

5.2.5. Процедура за възлагане

Процедурата за възлагане на концесия включва три етапа: i) подготвителни стъпки, ii) избор на концесионер и iii) сключване на концесионния договор. Концедентът уведомява обществеността за всеки етап от възлагането и изпълнението на концесията. Обявленията се изготвят под формата на електронен документ.

5.2.5.1. Подготвителни стъпки

Целта на подготвителните стъпки е концедентът да определи възможните решения за нуждите, които трябва да бъдат удовлетворени от концесията, да обоснове възлагането на концесията и да определи подходящия вид процедура за възлагане. Наличната информация и документи се събират, обобщават и анализират в хода на подготвителните етапи от екип от експерти, определен от възложителя.

a) Инициатива за награждаване

Първият подготвителен етап от процедурата по възлагане започва с

инициатива на концедента по собствена инициатива или по предложение на възлагащ орган, на възложител или на икономически оператор. Съгласно Закона за концесиите от 2018 г. предложението трябва да съдържа: Описание на предмета и предмета на концесията, обосновка на концесията и финансов и икономически анализ. Ако са възложени строителни работи, предложението се придружава от инвестиционно предложение.

b) Обосновка на концесията

В резултат на подготвителните действия в Закона за концесиите се изисква концедентът да представи обосновка за правното съответствие и целесъобразност на концесията, която да определи:

- i. предмета и предмета на концесията, и приложимо, територията на концесията и/или спомагателните елементи към обекта на концесията;
- ii. минималните изисквания за индикативните и окончателните тържни оферти;
- iii. Прогнози за финансовите и икономическите елементи на концесията, включително максималния срок на концесията;
- iv. предложена правна структура;
- v. възможността за получаване на финансова подкрепа под формата на безвъзмездни средства за финансира разходите за концесията чрез европейските структурни и инвестиционни фондове.

В двата раздела по-долу представяме подробно финансовите и икономическите елементи на концесията и най-важните въпроси, които трябва да бъдат разгледани по отношение на минималните изисквания за тържните оферти.

c) Прогнозни финансови и икономически елементи на концесията

Финансовите и икономическите елементи са предвидени в Закона за концесиите от 2018 г. и в наредба на Министерския съвет 12 и са следните:

- Прогнозна стойност на концесията: Прогнозната стойност на концесията се изчислява въз основа на общите прогнозни приходи на концесионера за срока на концесията без ДДС, получени от различни източници, посочени в Закона за концесиите от 2018 г.¹³, включително прогнозните приходи от всички изменения на договора за концесия, предвидени в клауза за преразглеждане, включително стойността на концесията и/или нейния срок, дисконтирани със ставка от 4 %.
- Определянето на прогнозната стойност на концесията е важно и за нейното класифициране като едно под или над европейския праг и за прилагането на съответните правила за двата вида

---

12 Наредба за изискванията за определяне на финансовите и икономическите елементи на концесията (обн., ДВ, бр. 44 от 29.05.2018 г., в сила от 29.05.2018 г.).

13 Вж. член 28, параграф 1 от Закона за концесиите от 2018 г.

концесии в процедурата по възлагане.

- Икономически баланс и разпределение на рисковете: За целите на определянето на икономическия баланс обосновката на концесията включва прогнозна матрица на основните рискове и процент на възвръщаемост за концесионера. Както вече бе споменато по-горе в доклада, оперативният риск при концесията винаги се поема от концесионера и се счита за поет, когато при нормални условия на експлоатация възвръщаемостта на направените инвестиции и на разходите, направени при експлоатацията на строителството или услугите, предмет на концесията, не е гарантирана от договора за концесия. При концесия за строителство (като настоящата концесия), заедно с оперативния риск, концесионерът поема и строителния риск. Строителният риск е вероятността от настъпване на събития, факти или обстоятелства, които могат да повлияят на стойността или времето за изпълнение на възложените строителни работи.
- Приходи на концесионера: Приходите, които концесионерът получава от експлоатацията на строителните работи или на услугите, се състоят от плащания от клиенти, клиенти и концедента или само от концедента. Концедентът определя една от посочените възможности в документацията за възлагане въз основа на анализирания данни и документи.

Съществуват специфични правила относно възможността за плащане от концедента. То може да бъде предвидено, когато това е посочено в съответния план за действие по чл. 45, ал. 2 от Закона за концесиите от 2018 г. в следните случаи: I) когато клиентите или други лица не дължат директни плащания за услугите, предоставяни от концесионера, или ако такива плащания са дължими, те не следва да се начисляват на концесионера; II) когато целта е да се постигне социално приемлив разход за услугите, предоставяни от концесионера; Или iii) когато цените на предоставяните услуги са регулирани от държавата. Когато се предвиждат плащания от концедента, прогнозните финансови и икономически елементи трябва да бъдат обосновани от финансовия и икономическия анализ.

- Концесионно възнаграждение: Това може да се предвиди само в случаите, посочени в закона. При концесия за строителство се дължи концесионно възнаграждение, когато предметът на концесията включва съществуващи строителни работи, които представляват държавна собственост или общинска собственост. Размерът на концедента се определя от концедента за всеки отделен случай в зависимост от справедливото разпределение на икономическите и финансовите ползи от концесията между концедента и концесионера и от постигането на социално приемлив разход за услугите, предоставяни с предмета на концесията.
- Срок на концесията: Както е посочено по-горе в подраздел 3.2.1.1., буква а), всяка концесия се възлага за определен срок,

който не може да надвишава 35 години, освен ако специален закон не предвижда друг срок.

Както вече беше отбелязано обаче, срокът на концесията може да бъде удължен, но общият срок на всички удължавания, независимо от основанията за удължаване, не може да надвишава една трета от срока, договорен в договора за концесия. В известието за започване на концесионната процедура се посочва максималният срок на концесията, както и очакваната обща продължителност на всички допустими удължавания, когато такива удължавания са предвидени в клауза за преразглеждане. Конкретният срок на концесията не може да бъде по-дълъг от времето, необходимо на концесионера да възстанови своята инвестиция, разходите за експлоатация на строителството или за предоставяне на услугите и да получи възвръщаемост на инвестирания капитал, като се вземат предвид прогнозният икономически баланс и цената на услугите, които ще бъдат предоставени.

d) Минимални изисквания за оферти

Минималните изисквания за тръжните оферти представляват задължителните характеристики и минималните нива на изпълнение на предмета и предмета на концесията и са i) технически и функционални изисквания, ii) финансови и икономически изисквания; И iii) правни изисквания, включително изискванията относно защитата на конкуренцията, предмета на концесията и строителните работи и/или услуги, включени в предмета на концесията.

- Техническите и функционалните изисквания трябва да бъдат свързани с предмета и предмета на концесията и да бъдат пропорционални на прогнозната стойност и целите на концесията. Те трябва да бъдат определени по начин, който да гарантира на кандидатите или участниците равен достъп до процедурата за концесионер и да не създават неоправдани пречки пред възлагането на концесията в нарушение на конкуренцията. Освен това техническите и функционалните изисквания не трябва да се отнасят до конкретен модел, източник или конкретен процес, който характеризира строежите или услугите, предоставяни от конкретен икономически оператор, нито до търговска марка, търговска марка, наименование, произход, патент, тип или конкретен произход или производство, което води до облагодетелстване или елиминиране на конкретни лица или продукти, освен ако без такова посочване не е невъзможно да се направи достатъчно точно и разбираемо описание на строежите или услугите. Техническите и функционалните изисквания определят характеристиките и равнищата на изпълнение на обекта на концесията и на строителството и на услугите, включени в предмета на концесията.
- Финансовите и икономическите изисквания се определят от концедента въз основа на прогнозните финансови и икономически елементи на концесията.

5.2.5.2. Подготовка на проект на известие за започване на процедура и проекти на документи за концесия

На подготвителния етап концедентът изготвя проект на обявление за започване на процедура и проект на документи за концесията. Обявлението и документацията за концесията трябва да имат минималното нормативно съдържание, определено в Закона за концесиите от 2018 г.

Моля, вижте по-долу някои от категориите информация, които трябва да бъдат включени в документацията за концесията, доколкото Законът за концесиите от 2018 г. налага определени изисквания към съдържанието.

а) Условия за участие

Условията за участие са изискванията към икономическите оператори, които са необходими за изпълнението на договора за концесия. Те трябва да бъдат посочени в известието за започване на процедура. В случаите, когато изпълнението на дейност или услуга, включени в предмета на концесията, изисква притежаване на определено разрешение от икономическия оператор или членство в определена организация или вписване в съответен професионален или търговски регистър, тези изисквания трябва да бъдат посочени като условия за участие.

Освен това концедентът трябва да определи като условия за участие едно или повече изисквания за професионалните или техническите възможности на икономическите оператори и/или за финансовото и икономическото им състояние. Тези изисквания трябва да са в съответствие с предмета и особеностите на концесията и да гарантират реална конкуренция.

Във връзка с това градът следва да вземе предвид Наредбата за изискванията и критериите за водоснабдителните и канализационните оператори и квалификацията на техния персонал при определяне на условията за участие.

б) Критерии за възлагане

Критериите за възлагане трябва да бъдат обективни, свързани с предмета и предмета на концесията. Оценката на критериите за възлагане трябва да дава възможност за определяне на икономически най-изгодната оферта при най-добро съотношение качество/цена. Критериите трябва да гарантират, че офертите не се оценяват в нарушение на конкуренцията. Критериите за възлагане могат да включват функционални, технически и технологични параметри и характеристики, ниво на качество, изисквания или мерки, свързани с конкретните строителни работи или услуги или с изпълнението на концесионния договор. Критериите за възлагане могат да се отнасят до фактори, които не са чисто икономически, но му позволяват да определи общото икономическо и/или социално предимство от възлагането на концесията при най-доброто съотношение качество/цена. Член 69 от Закона за концесиите 2018 г. съдържа неизчерпателен списък с възможни критерии за възлагане. Във всеки случай размерът на плащанията, дължими от концедента, когато е

предвиден такъв, винаги трябва да бъде посочен като критерий за възлагане.

¹⁶ Съгласно член 69, параграф 2 от Закона за концесиите от 2018 г. като критерии за възлагане може да се определи следното:

1. изисквания, свързани с предмета на концесията, като например: I) качество на строителните работи и/или на управлението и поддръжката на обекта на концесията; ii) качество на предоставяните услуги; III) най-ниската цена на строителните работи; IV) най-ниската цена на предоставяните услуги; Технически предимства, включително техническо оборудване и съоръжения; VI) функционални характеристики и/или характеристики на строежите и/или услугите; VII) краен срок за завършване на строителните работи; VIII) период на предоставяне на услугите при минимално ниво на качество, определено от концедента;
2. мерки за опазване на околната среда, които надхвърлят законоустановеното равнище, когато такива се изискват;
3. социални критерии;
4. цели за енергийна ефективност;
5. критерии, свързани с иновациите;
6. размер на насрещната престация за концесията, когато такава е предвидена;
7. конкретен срок на концесията и/или обща продължителност на допустимите удължавания, предвидени в клауза за преразглеждане;
8. друго, в зависимост от особеностите на концесията.

Освен това най-големият размер на инвестициите не може да бъде определен като критерий за възлагане.

5.2.5.3. Одобрения и процедури за консултации

В Закона за концесиите от 2018 г. се изисква обосновката на концесията, както и проектите на известието за започване и на документацията за концесията да бъдат одобрени от някои органи, което е задължително преди започването на процедурата по възлагане.

- a) Обосновката на концесията трябва да бъде изпратена от възложителя до Министерството на отбраната, Министерството на вътрешните работи, Министерството на околната среда и водите, Министерството на културата и Държавната агенция за национална сигурност. В рамките на своята компетентност всеки от посочените органи трябва да даде становище относно наличието или липсата на опасност за националната сигурност и отбрана, за живота и здравето на гражданите, за околната среда, за защитените територии, зони и обекти, както и за обществения ред. Ако е налице опасност, становището съдържа препоръки за отстраняване на опасността, когато е приложимо. Когато органът не представи становище в законоустановения срок за отговор, се предполага, че няма опасност.
- b) За концесии над европейския праг Специализираната дирекция към Министерски съвет трябва да даде становище по проекта на решение за започване на процедура за избор на концесионер, проекта на обявление за започване на процедура и проекта на концесионните документи. Проектодокументите заедно с обосновката за концесията трябва да бъдат представени на дирекция „Икономическа и социална политика“ преди приемането на решението за започване на процедурата от общинския съвет¹⁷.
- c) Проекторешението за откриване на процедура за избор на концесионер и обосновката на концесията за системи и съоръжения за развитие на водите трябва да бъдат консултирани с министъра на околната среда и водите относно съответствието с ефективните планове за управление на речните

басейни и плановете за управление на риска от наводнения.

5.2.5.4. Процедура за подбор на концесионери

а) Решение за започване на процедура

□ План за действие за концесиите

Всяка нова концесия трябва да бъде включена в плана за действие за държавните концесии или съответно в плана за действие за общинските концесии. Следователно новата концесия трябва да бъде отразена в плана за действие за общинските концесии. Това е предварително условие за приемането на решение за откриване от концедента.

Изискванията, процедурата и условията за изготвяне и приемане на план за действие за концесиите са предвидени в член 45 от

¹⁷ Съгласно насоките на Координационния съвет за концесиите от 17 януари 2019 г. Закона за концесиите от 2018 г. и Наредбата за изискванията за определяне на финансовите и икономическите елементи на концесията.

Планът за действие за общинските концесии се изготвя от кмета и се приема от общинския съвет на съответната община. Обхватът на плана трябва да обхваща концесиите, които ще бъдат възложени през съответния програмен период¹⁸, и да включва потенциалните строителни работи и услуги, които ще бъдат възложени чрез концесии, както и предмета на концесиите, максималния срок на концесиите, публичните ресурси за плащания от концедента (ако има такива), включително от европейските структурни и инвестиционни фондове и концесионните възнаграждения.

Последиците от действията, свързани с включването на концесионен проект в план за действие и изпълнението на подготвителните действия за концесия, са изцяло по преценка на съответния концедент, т.е. подготвителният етап може да предхожда включването на съответната концесия в плана за действие^{14 15} или обратното.

Градът ни информира, че понастоящем не съществува ефективен план за действие за концесиите на територията на Столична община. Въпреки това законосъобразното започване на нова процедура за концесия изисква изготвянето и приемането на такъв план за действие.

□ Приемане на решението за започване на процедурата. Публикуване на решението

Процедурата за избор на концесионер се открива с решение на концедента, след одобрение от Министерския съвет или съответно от

¹⁴ Съгласно точка 17 от допълнителните разпоредби на Закона за концесиите от 2018 г. програмният период е периодът, който съответства на съответната многогодишна финансова рамка на Европейския съюз, която понастоящем е 2021-2027 г.

¹⁵ Съгласно насоките на Координационния съвет за концесиите от 18 юли 2018 г.

Общинския съвет (за общински процедури като тези, които ще бъдат открити от града за услугите по ВиК на територията на София), одобряващото решение се издава, ако са получени всички задължителни одобрения и процедури за консултации. С решението за откриване на процедурата концедентът одобрява обявлението за концесията и документацията за концесията.

При издаване на решението обявлението за концесия се изпраща по електронен път на Службата за публикации на Европейския съюз за публикуване в Официален вестник на Европейския съюз и националното известие за обнародване на интернет страницата на „Държавен вестник“. Впоследствие концесията се вписва в Националния регистър на концесиите, където се публикува и известието за започване.

b) Провеждане на процедурата по възлагане. Комисия за провеждане на процедурата за подбор на концесионери

Процедурата за избор на концесионер се провежда от комисия за провеждане на избора на концесионер, назначена от концедента. По време на цялата процедура по възлагане, независимо от нейния вид, комисията за подбор допуска участници в процедурата и проверява дали са изпълнени условията за участие (определени от закона или от концедента) и дали има основания за освобождаване на участниците.

Освен това комисията за подбор проверява дали тръжните оферти на допуснатите кандидати са в съответствие с минималните изисквания за оферти и критериите за възлагане, определени от концедента, както и дали тръжните оферти имат минималното нормативно съдържание. След това тръжните оферти, които отговарят на изискванията, се оценяват въз основа на методиката за оценка, изложена в документацията за концесията. В резултат на окончателната оценка на офертите комисията за подбор класира участниците и изготвя проект на решение за избор на концесионер за най-високо класирания участник.

5.2.5.5. Сключване на концесионен договор

Процедурата за избор на концесионер приключва с решение на концедента за избор на концесионер. За концесионер се избира най-високо класираният участник. Решението влиза в сила, когато всички предходни решения на комисията за подбор са влезли в сила и посоченото решение е окончателно.

Освен това се сключва концесионен договор в съответствие с тръжната оферта на участника, избран за концесионер. Договорът трябва да бъде в писмена форма и да има минимално нормативно съдържание, описано в член 122, параграф 2 от Закона за концесиите.

5.3. Вътрешно предоставяне на СВ услуги от Столична община

Възможно е Градът да организира предоставянето на услугите на WS в рамките на институцията. Това обаче не може да се извърши пряко от града, а от оператор на WS, назначен от Града да предоставя услугите на WS. В това отношение трябва да се спазват разпоредбите на Закона за водите и останалото приложимо законодателство²⁰. Доразвихме някои от ключовите особености и изисквания по-долу:

5.3.1. Правомощия на Столичен общински съвет по отношение на системите и съоръженията на СВС

Както е отбелязано в раздел 5.1 и съгласно член 198б от Закона за водите, управлението на системите за водоснабдяване се извършва от общинския съвет, когато системите за СВ, притежавани от една община, попадат в един географски определен район. Поради това Общинският съвет на гр. София отговаря за управлението на системите на СВС, които са публична общинска собственост на територията на Столична община. Освен това, както е посочено в раздел 5.1 по-горе, функциите на WSSA за управление на системите и съоръженията за водоснабдяване на Столична община се изпълняват от Общинския съвет на Столична община, независимо от собствеността и териториите, в които се намират посочените системи и съоръжения.

Съгласно Закона за водите Общинският съвет на София трябва да делегира експлоатацията и поддръжката на активите на СВ и да избере оператор на ВиК, който да предоставя ВиК услуги на територията на Столична община. Общинският съвет на Столична община отговаря и за упражняването на контрол върху дейността на оператора на СВС, включително за консултиране на бизнес плана му за съответния регулаторен период, както и за планирането и изграждането на системи и съоръжения на територията на Столична община. Това се постига, наред с другото, чрез изготвяне и приемане на регионален генерален план и дългосрочна инвестиционна програма в това отношение.

²⁰ Много от разпоредбите бяха приети в изпълнение на стратегията и отразяват националната политика за регулиране на сектора на СБ.

5.3.2. WS Operator

Както вече беше отбелязано, операторът на СВС е търговско юридическо лице, държавно или общинско предприятие, което е сключило договор със съответния WSSA или, както в случая със София, с кмета съгласно решение на Общинския съвет, за управление, поддръжка и експлоатация на системите за водоснабдяване и предоставяне на услуги за СВС в една или повече географски определени области. Предоставянето на WS услуги е основната дейност на оператора на WS. Операторът на ВиК трябва да отговаря на изискванията за организацията и дейността си съгласно Наредбата за изискванията и критериите за водоснабдителни и канализационни оператори и за квалификацията на техния персонал.

Освен това, както вече беше посочено, възлагането на експлоатацията и поддръжката на системите и съоръженията за ИВ и предоставянето на услуги за водоснабдяване може да се извърши или съгласно Закона за водите чрез пряко възлагане, или съгласно Закона за концесиите чрез тръжна процедура за концесия (вж. раздел 5.2 по-горе). В закона не се уточнява кога точно се прилага всяка от процедурите. На пръв поглед изглежда, че възлагащият орган може да избере процедурата по своя преценка. Един ценен контекст в това отношение е предоставен от стратегията, в която се посочва, че Законът за концесиите от 2018 г. се прилага, в случай че предоставящият орган иска да назначи за оператор на СВС частноправно юридическо лице като начин за осигуряване на конкуренция между частни субекти. От друга страна, съгласно стратегията Законът за водите се прилага, когато операторът на СВ е публично (държавно или общинско или смесено) предприятие.

Ако по време на срока на действие на това споразумение физическо или юридическо лице придобие собствен капитал или дялово участие в публичния оператор на ССС, споразумението се прекратява.

С оглед на гореизложеното изглежда, че споразумение за пряко прехвърляне по Закона за водите може да бъде сключено само с оператор на ВиК, който е публична собственост (държавно или общинско предприятие). Поради това, ако градът желае да предостави услугите на СВ в рамките на предприятието, той трябва да премине през процедурата за пряко възлагане съгласно Закона за водите и да назначи оператор на СВ за територията на София, който трябва да бъде публично предприятие. Това може да бъде структурирано по различни начини в зависимост от ефективността на разходите и времето, управлението и други ресурси, както и от всички други условия, които могат да се считат за важни от Столична община въз основа на стратегията и регионалния генерален план. Градът може да използва ВиК, което е общинско дружество или Sofiyska Voda (ако дружеството стане 100 % общинска собственост), или да учреди нов оператор, при условие че съответният оператор отговаря на критериите, определени в Наредбата за изискванията и критериите за водоснабдителни и канализационни оператори и за квалификацията на техния персонал.

5.3.3. Споразумение за пряко възлагане по Закона за водите

Общинският съвет приема решение за сключване на споразумение за прехвърляне на права с избрания оператор на СВС. Кметът на града сключва споразумението от името на общината.

Общинският съвет може да задължи оператора на СВС, при определени условия,¹⁶ да поеме финансови задължения за осигуряване на ресурси за развитието на системите за водоснабдяване. Това задължение трябва да бъде отразено и в бизнес плана на оператора на WS и одобрен от ДКЕВР. Освен това на оператора на СВ може да бъде възложено изграждането на системи и съоръжения за водоснабдяване, които представляват публична държавна или публична общинска собственост, в съответствие с регионалните генерални планове и генералните планове и инвестиционните програми. Постъпленията по договора за предоставяне на WS услуги трябва да бъдат инвестирани в поддръжката, модернизацията и разширяването на системите WS.

Министерството на регионалното развитие и благоустройството е изготвило образец на договор за възлагане съгласно Закона за водите, който отразява минималното съдържание, изисквано от закона¹⁷. Срокът на договора не може да бъде по-дълъг от: И) десет години, ако договорът не задължава оператора на СВС да изгради нова инфраструктура за WS; Или ii) петнадесет години, ако договорът задължава оператора

---

¹⁶ Задълженията са определени в договора, финансовото състояние на оператора на WS няма да бъде неблагоприятно засегнато от тези задължения, задълженията няма да оказат отрицателно въздействие върху социалната толерантност на цените на услугите WS.

¹⁷ Съгласно член 198о, параграф 5 от Закона за водите в договора се посочват най-малко:

1. обхвата на дейностите и отговорностите на оператора на СВ за предоставяне на услуги по СВ;
2. задълженията на оператора на КС за експлоатацията, поддръжката и реконструкцията на системите и съоръженията за водоснабдяване;
3. инвестиционните задължения на оператора на WS за изграждането на нови системи и съоръжения за водоснабдяване;
4. условията и реда за предоставяне на оператора на WS за експлоатация на системите и съоръженията за ВС, които са новопостроени и предстои да бъдат изградени в определения географски район;
5. процедурата за предоставяне за експлоатация на системите и съоръженията за ВС на оператора на КС;
6. процедурата за доставка на системите и съоръженията за СВ от оператора на СВС след прекратяване на договора;
7. критериите и референтните стойности за упражняване на контрол върху дейността на оператора на WS;
8. срок на договора;
9. отговорностите на страните при неизпълнение на задълженията по договора;
10. основанията и процедурата за прекратяване на договора;
11. условията и процедурата за поемане и погасяване на финансови задължения от оператора на СВС, които са включени в бизнес плана, одобрен от КЕВР;
12. условията, при които операторът на WS продължава дейността си в съответствие с одобрения бизнес план и общите условия за предоставяне на WS услуги.

на WS да изгради нова инфраструктура за WS.

Операторът на WS трябва да изпълнява задълженията си по договора до момента, в който нов оператор на WS започне да предоставя услугите WS.

5.3.4. Активи, предоставени на оператора на WS

Операторът на WS трябва да признае в счетоводния си баланс правата на собственост, които са му предоставени на системите и съоръженията за обществена собственост. Той трябва да начислява амортизационните разходи и да ги реинвестира в системите на СВС в съответствие с одобрената инвестиционна програма, която е част от одобрения бизнес план.

6. СЪОБРАЖЕНИЯ, СВЪРЗАНИ С ДЪРЖАВНАТА ПОМОЩ

6.1. Понятие за държавна помощ съгласно европейското законодателство

Съгласно ДФЕС всяка помощ, предоставена от държава членка или чрез държавни ресурси под каквато и да е форма, е несъвместима с вътрешния пазар, ако помощта нарушава или заплашва да наруши конкуренцията чрез поставяне в по-благоприятно положение на определени предприятия или производството на някои стоки и засяга търговията между държавите членки. Тези характеристики на всяка финансова подкрепа трябва да са налице кумулативно, така че разглежданата подкрепа да може да се квалифицира като държавна помощ. Следователно липсата дори на един елемент изключва наличието на държавна помощ и следователно прилагането на правилата за държавна помощ.

ДФЕС предвижда някои изключения, като обявява някои помощи за съвместими с вътрешния пазар по силата на закона, а други – евентуално съвместими, ако отговарят на определени условия.¹⁸ Тези изключения и условията за тяхното прилагане са разработени в Общия регламент за групово освобождаване.

Съгласно член 108, параграф 3 от ДФЕС държавите членки са длъжни да информират Комисията за всякакви планове за предоставяне или изменение на помощ. След това Комисията трябва да оцени тази помощ по отношение на нейната съвместимост с пазара и да разреши или да отхвърли нейното прилагане от съответната държава членка. Това уведомление не е задължително, когато не е налице държавна помощ поради липса на един или повече от съставните елементи, споменати по-горе, или когато държавната помощ се счита за съвместима с вътрешния пазар във вторичен акт на ЕС. Ние обобщихме

---

18 Съгласно член 107, параграф 2 от ДФЕС за съвместими с вътрешния пазар се считат следните помощи:

а) помощ със социален характер, предоставена на отделни потребители, при условие че тази помощ се предоставя без дискриминация, свързана с произхода на съответните продукти;

б) помощ за отстраняване на щети, причинени от природни бедствия или извънредни събития;

Съгласно член 107, параграф 3 от ДФЕС следните помощи могат да се считат за съвместими с вътрешния пазар:

а) помощ за насърчаване на икономическото развитие на районите, в които жизненото равнище е необичайно ниско или където има висока степен на непълна заетост, както и на регионите, посочени в член 349 от ДФЕС, с оглед на тяхното структурно, икономическо и социално положение;

б) помощ за насърчаване изпълнението на важен проект от общоевропейски интерес или за преодоляване на сериозни затруднения в икономиката на държава членка;

с) помощи, които имат за цел да улеснят развитието на някои икономически дейности или на някои икономически региони, доколкото тези помощи не засягат по неблагоприятен начин условията на търговия до степен, която противоречи на общия интерес;

д) помощ за насърчаване на културата и опазване на наследството, доколкото тази помощ не засяга условията за търговия и конкуренцията в Съюза до степен, която противоречи на общия интерес;

е) други категории помощи, които могат да бъдат определени с решение на Съвета по предложение на Комисията.

случаите в това отношение в разделите по-долу.

И накрая, ако нито едно от горепосочените не се прилага, някои мерки за помощ все пак биха могли да бъдат приведени в действие, ако бъде изпратено предварително уведомление до Комисията и Комисията прецени, че помощта е съвместима с вътрешния пазар.

В опит за допълнително изясняване на ключовите понятия, свързани с държавната помощ, Комисията прие Известието относно понятието за помощ. В Решението за партньорство Комисията излага своето разбиране на член 107, параграф 1 от ДФЕС, както се тълкува от Съда и Общия съд, и доразвива различните конститутивни елементи на понятието за държавна помощ: i) наличието на предприятие, ii) вменяването на мярката на държавата, iii) финансирането на предприятието чрез държавни ресурси, iv) предоставянето на предимство, v) избирателността на мярката и нейното въздействие върху конкуренцията и търговията между държавите членки. Целта на ДН е да подпомага и насочва държавите членки при оценката на планираните от тях проекти по отношение на това дали те попадат в обхвата на правилата за държавна помощ. Освен това в ДН са дадени някои конкретни заключения и тълкувания по отношение на инфраструктурата (за повече подробности вж. раздел 5.4.4. по-долу).

Моля, вижте по-долу подробности за всеки от съставните елементи на държавната помощ, както е описано в Специалната сметна палата:

6.1.1. Предприятие и икономическа дейност

Правилата за държавна помощ се прилагат само когато получателят на дадена мярка е „предприятие“. Съгласно постоянната съдебна практика на Съда на Европейския съюз предприятията са субекти, извършващи стопанска дейност, независимо от правния им статут и начина им на финансиране.

Стопанска дейност е всяка дейност, състояща се в предлагането на стоки и услуги на пазара. Икономическа дейност се изключва в случаите, когато държавата упражнява своите публични правомощия или когато публичноправни субекти действат в качеството си на публични органи.

6.1.2. Произход на подкрепата от държавата

Предоставянето на предимство пряко или косвено чрез държавни ресурси и приписването на такава мярка на държавата са две отделни и кумулативни условия за съществуването на държавна помощ.

В случаите, когато публичен орган предоставя предимство на бенефициера, мярката по дефиниция се приписва на държавата. Същото правило се прилага, ако публичен орган определя частен или публичен орган, който да управлява мярката. Напротив, дадена мярка не може да бъде приписана на държавата, ако съгласно правото на Съюза държавата членка е длъжна да я приложи без никаква свобода на преценка.

Освен това само предимства, предоставени пряко или непряко чрез държавни ресурси, могат да представляват държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС. Държавните ресурси включват всички ресурси на публичния сектор. Средствата, идващи от ЕС (например от структурните фондове), от Европейската инвестиционна банка или Европейския инвестиционен фонд, или от международни финансови институции, като Международния валутен фонд или Европейската банка

за възстановяване и развитие, се считат за държавни ресурси, ако националните органи имат право на преценка относно използването на тези ресурси (по-специално подбора на бенефициери).

Държавни ресурси могат да се предоставят под различни форми, като например преки безвъзмездни средства, заеми, гаранции, преки инвестиции в капитала на дружествата и обезщетения в натура. Не е необходимо да се извършва действително прехвърляне на средства; Отказът от държавни приходи е достатъчен. Отказът от приходи, които иначе биха били платени на държавата, също представлява прехвърляне на държавни ресурси.

6.1.3. Предимство за предприятието

Всяка икономическа полза, която едно предприятие не би могло да получи при нормални пазарни условия, т.е. при липса на държавна намеса, представлява предимство. Само въздействието на мярката върху предприятието е от значение при оценката на държавната намеса като такава, която създава предимство. Когато финансовото състояние на дадено предприятие се подобрява поради съответната мярка при условия, различни от нормалните пазарни условия, е налице предимство. Точната форма на мярката също не е от значение, за да се определи дали с нея се предоставя икономическо предимство на предприятието. Не само предоставянето на положителни икономически предимства е от значение за понятието за държавна помощ, но и освобождаването от икономически тежести може също да представлява предимство.

6.1.4. Селективност на мярката

За да попадне в приложното поле на член 107, параграф 1 от ДФЕС, държавната мярка трябва да поставя в по-благоприятно положение „определени предприятия или производството на някои стоки“. Следователно не всички мерки, които облагодетелстват икономическите оператори, попадат в обхвата на определението за държавна помощ, а само тези, които предоставят изборително предимство на определени предприятия или категории предприятия или на определени икономически сектори. Изгодни са например мерките, които се прилагат само за предприятия, които отговарят на определени правни критерии или отговарят на определени условия, поставени от държава членка, или се прилагат само в определени сектори.

6.1.5. Въздействие на мярката върху търговията и конкуренцията

Публичната подкрепа за предприятия представлява държавна помощ само ако тя „нарушава или заплашва да наруши конкуренцията чрез поставяне в по-благоприятно положение на определени предприятия или производството на някои стоки“, и само доколкото „засяга търговията между държавите членки“. Ако държавната финансова подкрепа може да подобри конкурентната позиция на получателя в сравнение с други предприятия, с които той се конкурира, се счита, че тя нарушава или заплашва да наруши конкуренцията. Що се отнася до засягането на търговията, в Решението се посочва, че когато държавната финансова помощ укрепва позицията на дадено предприятие в сравнение с други предприятия, конкуриращи се в търговията в рамките на Съюза, последната трябва да се счита за засегната от помощта.

6.1.6. Компенсация за обществени услуги за услуги от общ икономически интерес

Съгласно член 106, параграф 2 от ДФЕС предприятията, на които е възложено извършването на услуги от общ икономически интерес или които имат характер на фискален монопол, трябва да имат право да изпълняват конкретните възложени задачи. Следователно финансовата подкрепа от държавата може да се окаже необходима за покриване на някои или всички специфични разходи, произтичащи от задълженията за обществена услуга. Тази подкрепа се определя като компенсация за обществена услуга и може също така да се счита за държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС.

Комисията прие няколко инструмента, наречени „пакет за държавна помощ за УОИИ“, които изясняват аспектите на държавната помощ по отношение на УОИИ. Освен това те определят условията, при които компенсацията за обществена услуга се счита за съвместима с вътрешния пазар и по този начин се освобождава от изискването за предварително уведомяване на Комисията. Пакетът за държавна помощ за УОИИ представя случаите, в които трябва да се изпрати уведомление за компенсация за обществена услуга, както и условията за получаване на разрешение от Комисията.

УОИИ са икономически дейности, които постигат резултати в общото обществено благо, които не биха били предоставени (или биха били предоставени при различни условия по отношение на обективно качество, безопасност, достъпност, равно третиране или универсален достъп) от пазара без публична интервенция²⁴. Задължение за обществена услуга се налага на доставчика чрез възлагане и въз основа на критерий от общ интерес, който гарантира, че услугата се предоставя при условия, които му позволяват да изпълни своята мисия. Освен това държавите членки разполагат с широка свобода на преценка по отношение на това какво считат за услуги от общ интерес и не са длъжни формално да определят дадена задача или услуга като задача от общ интерес. Докато съдържанието на УОИИ, т.е. задължението за обществена услуга, е ясно определено, не е необходимо въпросната услуга да бъде определена като УОИИ¹⁹²⁰.

Предоставянето на WS услуги и изграждането на свързаната с тях инфраструктура могат да бъдат възложени като УОИИ. В раздел 5.4.5 и следващите раздели сме обобщили някои от условията и вариантите за публично финансиране в случай на възложена УОИИ.

6.2. Мрежа за водна инфраструктура

С цел допълнително улесняване на прилагането на разпоредбите за държавните помощи от държавите членки, особено при изпълнението на оперативни програми, финансирани от европейските структурни фондове и Кохезионния фонд, дирекциите на Комисията изготвиха аналитични таблици за различните сектори, в които може да има държавна помощ. Тези таблици представят обобщен преглед на правилата за държавна помощ. Освен това мрежите имат за цел да подпомогнат националните органи при набелязването на проекти, включително инфраструктурни проекти, и мерки, които изискват

¹⁹ Рамката за качество на услугите от общ интерес в Европа/COM/2011/0900 final съдържа цитираното определение.

²⁰ Съобщение на Комисията за прилагането на правилата на Европейския съюз към компенсацията, предоставена за предоставянето на услуги от общ икономически интерес, ОВ С 8, 11.1.2012 г., стр. 46.

предварително уведомление и разрешение от Комисията.

Мрежата за водни инфраструктури представя преглед на случаите, в които: (I) държавната помощ е изключена (т.е. изобщо не е налице държавна помощ), поради което не е необходимо уведомяване на Комисията; II) Държавната помощ се счита за съвместима с вътрешния пазар, поради което не е необходимо Комисията да бъде уведомявана и iii) държавната помощ се нуждае от разрешение за нейното изпълнение и уведомяването на Комисията е задължително.

В разделите по-долу Сметната палата анализира мрежата за водна инфраструктура, както и всички свързани с нея правила за държавна помощ. Посочихме също така случаите, които считаме за приложими по отношение на възможностите, с които разполага градът по отношение на предоставянето на WS услуги и изграждането на инфраструктура за WS.

6.3. Общи бележки относно публичното финансиране на изграждането на инфраструктура

Както се посочва в МИС, инфраструктурните проекти често включват няколко категории участници и всяка държавна помощ може потенциално да е от полза за изграждането, експлоатацията или използването на инфраструктурата, т.е. наличието на държавна помощ трябва да бъде проверено на равнището на: I) предприемач и/или собственик на инфраструктура; II) операторите (предприятия, които пряко използват инфраструктурата, за да предоставят услуги на крайните потребители, включително предприятия, които придобиват инфраструктурата от изпълнителя на проекта/собственика, за да я експлоатират икономически, или които получават концесия или лизинг за използването и експлоатацията на инфраструктурата); И iii) крайните ползватели на дадена инфраструктура.

Случаите на изключване на държавна помощ могат да се прилагат за: I) собственикът/изпълнителят; II) операторът/концесионерът; Или iii) нивата на ползвателите, както е описано по-горе, но също и на тези нива, взети заедно (напр. интегриран разработчик и оператор).

6.4. Случаи, в които държавната помощ е изключена²¹

6.4.1. Липса на потенциално въздействие върху търговията или нарушаване на конкуренцията при изграждането на инфраструктура за WS: Естествен монопол и незначително частно финансиране (изключване на ниво предприемач/собственик)

Съгласно Решението за изпълнение публичното финансиране на инфраструктура, когато тя е предназначена за икономическа употреба, т.е. тя участва в извършването на стопанска дейност, попада в обхвата на правилата за държавна помощ. Комисията обаче определя някои условия, при които държавното финансиране на инфраструктура няма да се счита за държавна помощ, дори ако инфраструктурата се експлоатира за търговски цели. Причината е, че такива мерки се считат за неспособни да засегнат търговията между държавите членки.

Такъв е случаят с изграждането на широкообхватна мрежова инфраструктура, тъй като това е инфраструктурата WS. Водоснабдителните мрежи обикновено представляват естествени монополи, което означава, че те не се конкурират с други инфраструктури от същото естество, тъй като тяхното дублиране би било

---

²¹ Мрежата за водна инфраструктура представя изчерпателен, но не изчерпателен брой отделни случаи, в които може да се изключи наличието на държавна помощ.

неикономично, а частното финансиране за изграждането на такава инфраструктура обикновено е незначително.

Въздействието върху търговията между държавите членки или нарушаването на конкуренцията обикновено се изключват по отношение на изграждането на инфраструктурата в случаите, когато в същото време:

- дадена инфраструктура обикновено не е изправена пред пряка конкуренция;
- частното финансиране е незначително в съответния сектор и държава членка (оценява се на равнището на съответната държава членка, а не на регионално или местно равнище); И
- инфраструктурата не е проектирана така, че изборително да облагодетелства конкретно предприятие или сектор, а осигурява ползи за обществото като цяло.

Както се заключава в Grid for Water Infrastructure, изграждането на широкообхватна мрежа за водоснабдяване обикновено отговаря на посочените по-горе условия и следователно нейното финансиране обикновено не нарушава конкуренцията и не засяга търговията между държавите членки. Друго условие за изключването в горепосочения случай е държавата членка да гарантира липсата на кръстосано субсидиране, пряко или непряко, на други икономически дейности, включително експлоатацията на инфраструктурата на СВС. Липсата на непряка помощ, по-специално за оператора на инфраструктурата, може да бъде гарантирано например като се организира тръжна процедура за експлоатацията.

По отношение на горепосоченото е важно да се отбележи, че в края на 2017 г. българското Министерство на регионалното развитие и благоустройството е представило на Комисията предварително уведомление, в22 което министерството е изразило позицията си, че се взема предвид публичното финансиране в сектора на СВС, като последното не представлява държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС. По-конкретно българските органи твърдят, че условията съгласно ДН са налице по отношение на инфраструктурата на СВС в България, доколкото:

- инфраструктурата не е изправена пред пряка конкуренция. Държавата, съответно, общините са законни собственици на всички активи и съоръжения на WS, докато услугите на WS се предоставят от изключителен оператор на WS в съответния географски определен район;
- частното финансиране в сектора на СВ е незначително, тъй като е ограничено до поддръжка или изграждане на вътрешни мрежи и съоръжения в рамките на частни имоти; И
- инфраструктурата на СВ не е предназначена да облагодетелства изборително определени клиенти, а осигурява ползи за обществото.

В отговора си Комисията²³, ГД „Конкуренция“, направи оценка на фактите и обстоятелствата, представени от българските органи, и заяви, че може да се счита, че българската инфраструктура за WS отговаря на условията за естествен монопол, поради което финансирането на такава инфраструктура не може да се разглежда

---

22 Писмо № 03—01—254/27.11.2017 г. на Министерството на регионалното развитие и благоустройството
23 Писмо COMP/H2/SC/jj(2018)042420 от 4.5.2018 г.

като нарушаващо конкуренцията или оказващо въздействие върху търговията между държавите членки на равнището на собственика на инфраструктурата WS.

6.4.2. Няма потенциално нарушаване на конкуренцията при експлоатацията на инфраструктурата: Законен монопол (изключване на ниво оператор)

В мрежата за водни инфраструктури се посочва, че в много държави членки отговорността за експлоатацията и управлението на инфраструктурата за ИВ принадлежи на държавата (т.е. на местните или регионалните власти) чрез административен орган или публично предприятие. Това често се осъществява в рамките на законен монопол²⁴²⁵²⁶. Тъй като управлението и експлоатацията на инфраструктурите за ИВ в много държави членки се извършват на местни, географски затворени и отделни пазари, които не са обект на конкуренция, публичната финансова подкрепа, предоставена на операторите на публична инфраструктура в такива случаи, не може да засегне търговията между държавите членки.

Фактът обаче, че публичните органи възлагат управлението и експлоатацията на дадена водоснабдителна мрежа на вътрешен доставчик, сам по себе си не изключва евентуално нарушаване на конкуренцията. За да се изключи нарушаване на конкуренцията в такава ситуация, трябва да бъдат изпълнени следните кумулативни условия:

- управлението и експлоатацията на инфраструктурата е предмет на законен монопол, т.е. управлението и експлоатацията на инфраструктурата по закон са запазени за изключителен доставчик с ясна забрана за всеки друг оператор да предоставя такава услуга;
- следователно законният монопол изключва конкуренцията не само на пазара, но и на пазара, като изключва възможността за конкуренция да се превърне в изключителен оператор на въпросната инфраструктура на WS. Важно е да се отбележи, че ако концесията се възлага чрез състезателна процедура, е налице конкуренция за пазара, както изрично е посочено в № 30, и изключването няма да се прилага;
- услугата не е в конкуренция с други услуги; И
- ако операторът на инфраструктурата на WS извършва дейност на друг (географски или продуктов) пазар, който е отворен за конкуренция, кръстосаното субсидиране трябва да бъде изключено. За това е необходимо да се водят отделни счетоводни сметки, разходите и приходите да се разпределят по подходящ начин и от публичното финансиране, предоставено за услугата, предмет на законен монопол, да не може да се възползват други дейности.

Този въпрос по отношение на българския сектор на СВ се анализира като част от кореспонденцията между българското Министерство на регионалното развитие и

---

24 Съгласно ДН законов монопол съществува, когато дадена услуга е запазена по закон или регулаторни мерки за изключителен доставчик, с ясна забрана за всеки друг оператор да предоставя такава услуга (дори да не задоволява евентуално остатъчно търсене от страна на определени групи клиенти). При все това, само фактът, че предоставянето на обществена услуга е възложена на конкретно предприятие, не означава, че това предприятие разполага със законен монопол.

25 Р. 188 от Преходния регламент

26 Писмо № 03—01—254/14.09.2018 г.

благоустройството и Комисията, посочена по-горе. Що се отнася до наличието на законен монопол в България, Комисията потвърждава, че е налице законен монопол, доколкото предоставянето на WS услуги се извършва в определени райони от изключителен оператор на СВ, на когото е възложен договор съгласно Закона за водите. В това отношение Комисията стига до заключението, че на пазара или на пазара не съществува конкуренция.

Комисията заявява, че трябва да се извърши допълнителен анализ на дейността на „нетипичните“ оператори съгласно член 198о, параграф 6 от Закона за водите по отношение на това дали те могат да създадат конкуренция на пазара. В последващо писмо³¹българските органи уточняват статута на „нетипичен оператор“, който ги определя като изключение от правилото, доколкото те не отговарят на законоустановените критерии за оператор на WS и се считат за такива само по отношение на ограничената услуга, която предоставят на определени клиенти. Понастоящем Комисията не е направила ясно изявление относно „нетипичните оператори“ с оглед на допълнителната информация, предоставена от българските органи.

Що се отнася до Столична община, в която на оператора на СВС е възложена концесия, Комисията посочва, че последният означава наличие на конкуренция на пазара, поради което изискването за законен монопол не е изпълнено в Столична община. За тази цел Комисията заявява, че е невъзможно да се определи наличието на държавна помощ по отношение на Столична община въз основа на информацията, представена от българските органи.

В заключение Комисията потвърждава, че публичното финансиране в Столична община:

- може да се изключи като държавна помощ при условията на законен монопол, ако предоставянето на WS услуги се извършва в определени райони от изключителен оператор на WS, на когото е възложен договор съгласно Закона за водите;
- не може да се изключи като държавна помощ при условията на законен монопол, ако операторът на WS бъде избран чрез състезателна процедура за концесия. Възможно е обаче да има други варианти за изключване на публичното финансиране на държавна помощ концесионер или за разглеждане на публичното финансиране като съвместимо с вътрешния пазар.

6.4.3. Без икономическа дейност: Инфраструктурата на WS не може да бъде експлоатирана за търговски цели

Инфраструктурата на WS, която не е предназначена за търговска експлоатация, е например инфраструктурата на WS, която се използва за дейности, които държавата обикновено изпълнява при упражняването на своите публични правомощия или която не се използва за предлагане на стоки или услуги на пазара. Както беше посочено по-горе, нестопанските дейности попадат извън обхвата на правилата за държавна помощ. Същото се отнася и за публичното финансиране на съответната инфраструктура.

Това може да се отнася до инфраструктура, която е отдалечена от предоставянето на услуги за ИВ, като инсталации за обезсоляване, хидроложки басейни за предотвратяване на риска от наводнения и т.н., които обикновено се считат за обща инфраструктура от нестопански характер.

Като се има предвид, че активите на СВС и услугите на СВ за Столична община са предназначени за търговска експлоатация (ще бъдат събирани такси от клиенти), изглежда, че това изключение не се прилага.

6.4.4. Без потенциално въздействие върху търговията между държавите членки: Чисто местно въздействие

Съгласно мрежата за водна инфраструктура въздействието върху търговията между държавите членки трябва да се установява за всеки отделен случай. Счита се, че мерките за подкрепа, които имат чисто местно въздействие, не оказват въздействие върху търговията между държавите членки. Такъв е случаят, ако бенефициерът доставя стоки или услуги на ограничен район в рамките на държава членка и е малко вероятно да привлече клиенти от други държави членки. Освен това не може да се предвиди, че мярката ще има повече от незначителен ефект върху условията за трансгранични инвестиции или установяване³².

Като се има предвид, че предоставянето на СВ услуги на територията на Столична община може да окаже въздействие върху клиенти от други държави членки, изглежда, че това изключение може да не се прилага на ниво оператор на СВ, независимо дали е избрано въз основа на процедура за концесия или пряко възлагане съгласно Закона за водите.

6.4.5. Не се изключва икономическо предимство на равнището на собственика/изпълнителя на държавната помощ за инфраструктурата на WS, ако се докаже, че държавата е действала при същите условия като частен инвеститор в сравнима ситуация при финансирането на развитието на инфраструктурата на WS. Изключването може да се прилага, ако са изпълнени следните условия:

- Частните оператори биха направили инвестиция *pari passu*, т.е. при същите условия (и следователно със същото равнище на рискове и ползи) като публичните органи, които се намират в сходно положение. С други думи, за да се изключи наличието на икономическо предимство и следователно на държавна помощ, трябва да се заключи, че всеки благоразумен икономически оператор би направил същата инвестиция в подобна ситуация²⁷; И/или
- Налице е индикативен солиден бизнес план (за предпочитане одобрен от външни експерти), който показва, че инвестицията осигурява адекватна възвръщаемост за инвеститора(ите) в съответствие с нормалната пазарна възвръщаемост, която би била разумно очаквана от търговските оператори по подобни проекти²⁸.

Последователните държавни намеси обаче по отношение на един и същ проект за инфраструктура на WS биха могли да подкопаят заключението, че подобна мярка би била предприета и от инвеститор в условията на пазарна икономика.

6.4.6. Липса на икономическо предимство на ниво оператор/концесионер

Съществуват три възможности за изключване на държавна помощ въз основа на липса на икономическо предимство:

избор на оператор/концесионер чрез търг или плащане на такси, които по друг начин са в съответствие с принципа на оператор в условията на пазарна икономика

Съгласно ДН обикновено е налице предимство, ако операторите плащат по-малко за правото да експлоатират подпомаганата инфраструктура в сравнение с това, което биха платили за сравнима инфраструктура при нормални пазарни условия.

Ако експлоатацията на инфраструктура за WS е възложена на оператор/концесионер срещу положителна цена въз основа на конкурентна, прозрачна, недискриминационна и безусловна тръжна процедура, предимство може да бъде изключено на това равнище²⁹.

Търгът се счита за конкурентоспособен, ако позволява на всички заинтересовани и квалифицирани оференти да участват в процеса. Осигуряването на достатъчно

---

27 П. 86 до 88от целта Северна Африка
28 Р. 101—105 от Специалната сметна палата
29 П. 89 до 96от целта Северна Африка

публичност на офертата, както и достъпност на информацията и яснота на критериите за подбор и възлагане гарантира прозрачност на офертата. Що се отнася до условието за недискриминация, то е изпълнено, ако всички оференти се третират еднакво въз основа на обективни критерии за подбор и възлагане, определени предварително. Безусловният характер на офертата се постига, когато потенциалният оператор по принцип е свободен да извърши предоставянето на услугите, т.е. не трябва да има специални задължения, които да се поемат от оператора, различни от произтичащите от приложимото национално право. Когато процедурата за възлагане отговаря на горните критерии, може да се предположи, че споразумението относно правото на експлоатация на инфраструктурата е в съответствие с пазарните условия.

Ако операторът/концесионерът не е бил избран чрез тръжна процедура в съответствие с горепосочените условия, може също така да бъде възможно да се установи, че таксите, плащани от оператора/концесионера, са в съответствие с нормалните пазарни условия. Оценката може да се извърши или чрез:

- сравнителен анализ със сходни ситуации (в контекста на условията, при които сравними сделки, извършвани от сравними частни оператори, са били осъществени в сравними ситуации; Или
- въз основа на общоприета стандартна методика за оценка, например за проучване и сравняване на възвръщаемостта на инвестициите с нормалната очаквана пазарна възвръщаемост.

b) Експлоатацията на възложената инфраструктура на WS е услуга от общ икономически интерес (УОИИ) в съответствие с критериите по делото Altmark

В мрежата за водни инфраструктури се посочва, че предоставянето на WS услуги и изграждането на свързаната инфраструктура за WS могат да се разглеждат като УОИИ. След това операторът, определен да предоставя тези услуги, може да получи компенсация за обществена услуга.

Наличието на икономическо предимство на ниво оператор (концесионер) може да бъде изключено, ако са изпълнени следните четири кумулативни условия:

- предприятието на бенефициера трябва действително да е натоварено с изпълнението на задължения за обществена услуга и задълженията трябва да бъдат ясно определени;
- параметрите на компенсацията са установени предварително по обективен и прозрачен начин;
- компенсацията не може да надхвърля необходимото за покриване изцяло или частично на разходите, направени при изпълнение на задълженията за обществена услуга, като се вземат предвид съответните приходи и разумна печалба; И
- УОИИ е възложена чрез процедура за възлагане на обществена поръчка, която гарантира предоставянето на услугата на най-ниската цена за общността (или икономически най-изгодната оферта), или компенсацията не надхвърля това, което би изисквало едно ефективно предприятие.

c) Регламент de *minimis* относно УОИИ

Публичното финансиране, предоставено за предоставянето на УОИИ, което не

надвишава 500000 EUR за период от три години, не се счита за държавна помощ, при условие че са изпълнени и другите условия на Регламента de minimis за УОИИ.

Като се има предвид niskият праг, изглежда, че горното изключение няма да се прилага за публично финансиране (или инфраструктура на ВС или публични твърдения), предоставено на оператора на СВ (концедент или оператор, назначен съгласно споразумение за пряко възлагане съгласно Закона за водите).

6.4.7. Липса на икономическо предимство на равнището на потребителя

В случай че ползвателят(ите) е(са) предприятие(и) и операторът на инфраструктурата на WS е получил държавна помощ или неговите ресурси представляват държавни ресурси, икономическо предимство на равнището на ползвателя(ите) може да бъде изключено, ако:

□ инфраструктурата на WS не е предназначена за използване от конкретен потребител;

□ всички ползватели се ползват с равен и недискриминационен достъп до инфраструктурата; И

□ Инфраструктурата се предоставя на потребителите при пазарни условия³⁶

С оглед на гореизложеното изглежда, че изключването се прилага за предприятия – крайни потребители на СВ услуги на територията на Столична община.

6.5. Случаи, в които държавната помощ се счита за съвместима с вътрешния пазар и не се изисква разрешение от Комисията

6.5.1. Общ регламент за групово освобождаване

Дадена спомагателна мярка е освободена от задължението за уведомяване, ако е предоставена в съответствие с условията на ОРГО. Съгласно член 56 от ОРГО инвестиционни помощи за местни инфраструктури в размер до 10 млн. EUR и общи разходи, ненадвишаващи 20 млн. EUR, са разрешени, ако:

- инфраструктурата е достъпна за заинтересованите ползватели на пазарна цена и на открита, прозрачна и недискриминационна основа;
- всяка концесия за експлоатация на инфраструктурата се възлага чрез открита, прозрачна и недискриминационна процедура; И
- на равнището на собственика се финансира само разликата между допустимите разходи и оперативната печалба от инвестицията.

6.5.2. Услуга от общ икономически интерес съгласно Решението за УОИИ

Решението за УОИИ се прилага в случаите, когато предоставянето на УОИИ е възложено на оператор, но компенсацията за обществена услуга не отговаря на критериите по делото Altmark, посочени по-горе в подраздел 5.4.5.6, буква б). Тази компенсация се определя като държавна помощ, но е освободена от задължението за уведомяване на Комисията, тъй като са изпълнени условията, определени в Решението за УОИИ.

Решението за УОИИ обхваща компенсация за УОИИ под 15 млн. евро годишно (средно за цялата продължителност на възлагането). Основните условия за съвместимост, определени в Решението, са следните:

- Съществува акт за възлагане (напр. споразумение за концесия или пряко възлагане), в който се посочват по-специално естеството и продължителността на задълженията за обществена услуга, предприятието и съответната територия, естеството на всички изключителни или специални права, предоставени на предприятието, параметрите за;
- изчисляването, контролирането и преразглеждането на компенсацията, мерките за избягване и възстановяване на свръхкомпенсации и позоваване на Решението е включено в акта за възлагане;
- компенсацията не трябва да надвишава необходимото за покриване на

³⁶ Подраздел 7.4 от Постановлението за изпълнение

разходите, направени при изпълнение на задълженията за предоставяне на обществени услуги, плюс разумна печалба. За тази цел е необходимо да се изчислят всички разходи, както и всички видове получени приходи; И

□ публичните органи на държавите членки упражняват контрол за избягване на свръхкомпенсация.

Важно е да се отбележи, че продължителността на възлагането не може да надвишава 10 години, освен ако амортизацията на значителни инвестиции не е оправдана. В това отношение мрежата за водни инфраструктури посочва, че инфраструктурата на WS може да бъде амортизирана за повече от 10 години, което означава, че решението за УОИИ може да се прилага за възлагания в сектора на ИВ, надхвърлящи 10 години.

6.6. Случаи, в които държавната помощ се нуждае от разрешение от Комисията преди нейното прилагане

Ако планираната мярка представлява държавна помощ и не отговаря на условията за освобождаване от задължението за уведомяване, се изисква уведомление до Комисията за разрешаване на държавна помощ.

6.6.1. Държавна помощ за инфраструктура на СВС съгласно член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС

Съвместимостта на помощта за инфраструктурата на СВС обикновено се оценява въз основа на член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС. Тази разпоредба представлява правното основание за обявяване на помощ, предназначена да улесни развитието на някои икономически дейности или на някои икономически области, за съвместима с вътрешния пазар. В съответствие с практиката на Комисията, за да бъде обявена дадена мярка за съвместима, дадена мярка трябва да отговаря на следните условия:

- наличие на ясно определена цел от общ интерес;
- необходимост, пропорционалност и стимулиращ ефект на помощта;
- ефекти върху конкуренцията и търговията между държавите членки, ограничени до степен, която не противоречи на общия интерес; И
- спазване на принципите за прозрачност.

Що се отнася до възможното предимство за крайните потребители в случай на инфраструктура за отпадъчни води, при определянето на потребителските такси³⁰ следва да се вземе предвид принципът „замърсителят плаща“ (ако ползвателите са предприятия).

По-конкретно, държавната помощ за финансиране на инфраструктура за ИВ може да бъде съвместима с вътрешния пазар, например ако допринесе за постигането на по-високо равнище на опазване на околната среда (за надхвърляне на стандартите

---

³⁰Както е определено в точка 19, точка 28 от Насоките на Комисията относно държавната помощ за опазване на околната среда и за енергетика за периода 2014—2020 г. (2014/С 200/01), разходите за мерките за справяне със замърсяването следва да се поемат от замърсителя, който причинява замърсяването.

на Съюза) в съответствие с разпоредбите на Насоките относно държавната помощ за опазване на околната среда и за енергетика.

6.6.2. Услуга от общ икономически интерес: Рамката за УОИИ

Рамката за УОИИ, която се основава на член 106, параграф 3а. 2 от ДФЕС определя условията, при които компенсацията за обществена услуга, която не е обхваната от Решението за УОИИ, е съвместима с правилата на ЕС за държавната помощ. Комисията ще трябва да бъде уведомена за такава компенсация поради по-високия риск от нарушаване на конкуренцията, така че Комисията

Deloitte.

може да направи задълбочена оценка и да реши дали въпросната мярка е съвместима с вътрешния пазар.

Рамката за УОИИ определя условията, при които такава помощ може да бъде счетена за съвместима с вътрешния пазар:

- възлагане на ясно определена и действителна УОИИ;
- съответствие с Директивата за прозрачността по отношение на изискването за разделно счетоводство между дейности, получаващи компенсация за обществена услуга, и други дейности;
- спазване на правилата на ЕС за обществените поръчки;
- липса на дискриминация;
- механизъм за избягване на свръхкомпенсации; И
- прозрачност по отношение на задължението на държавите членки да публикуват определена информация в случаите на предоставяне на компенсация за обществена услуга.

6.7. Съображения за държавна помощ, ако градът разполага със средства по програми за финансиране от ЕС

Както беше посочено по-горе, всички средства, идващи от Европейския съюз, представляват държавни ресурси и могат да попаднат в обхвата на определението за държавна помощ, ако националните органи имат право на преценка относно използването на тези средства (по-специално свободата на преценка при избора на бенефициери). Напротив, ако тези средства се предоставят пряко от Европейския съюз, от Европейската инвестиционна банка или от Европейския инвестиционен фонд, без националните органи да имат право на преценка относно начина на използване на средствата, те не представляват държавни ресурси³⁸. Примери за това са средствата, отпуснати при пряко управление по рамковата програма „Хоризонт 2020“, Програмата на ЕС за конкурентоспособност на предприятията и малките и средните предприятия (COSME) или фондовете на трансевропейската транспортна мрежа (TEN-T). Тъй като един от съставните елементи на държавната помощ е изключен, тези средства не следва да се считат за държавна помощ.

С оглед на гореизложеното, що се отнася до фондовете на ЕС, Градът следва да прецени дали има право на преценка при избора на бенефициерите на тези средства. Ако градът няма право на преценка, държавният произход на средствата се изключва, следователно няма държавна помощ.

Когато Градът може да избере по собствена преценка получатели на средствата, тогава средствата могат да попаднат в обхвата на определението за държавна помощ. В този случай Градът трябва да прецени дали мярката може да попадне в обхвата на едно от изключенията от държавна помощ на равнището на собственика или дали мярката може да се счита за съвместима с вътрешния пазар.

6.7.1. Случаи на изключване на държавна помощ на равнището на собственика на инфраструктурата на СВС

Градът може да твърди, че финансирането на изграждането на инфраструктура за

³⁸ стр. 60 от Решението за изпълнение

WS не засяга и няма да засегне търговията или да наруши конкуренцията поради наличието на естествен монопол по отношение на инфраструктурата, както е описано в раздел 6.4.1 по-горе.

Освен това градът може да обоснове изключването на държавната помощ с липса на икономическо предимство на равнището на собственика. Такъв е случаят, когато е доказано, че Градът е действал като частен инвеститор при нормални пазарни условия (вж. раздел 6.4.5 по-горе).

6.7.2. Примери за съвместимост на мярката с правилата за държавна помощ

Помощта може да бъде съвместима с вътрешния пазар и не се изисква уведомяване на Комисията, ако мярката е предоставена в съответствие с условията на ОРГО, който се прилага за инвестиционна помощ за местни инфраструктури в размер до 10 млн. EUR и общи разходи, ненадвишаващи 20 млн. EUR (вж. раздел 6.5.1. по-горе).

Освен това градът може да поиска съвместимост на мярката, ако тя представлява компенсация за обществена услуга за УОИИ, предоставена съгласно условията на решението за УОИИ (вж. раздел 6.5.2. по-горе).

6.8. Съображения за държавна помощ, ако публичните активи/публичната инфраструктура за WS са предоставени за експлоатация на концесионер/оператор на СЗ, действащ по силата на споразумение за пряко прехвърляне

Както вече бе отбелязано, съгласно №³⁹ операторите, които използват подпомаганата инфраструктура, за да предоставят услуги на крайните потребители, получават предимство, ако използването на инфраструктурата им осигурява икономическа полза, която те не биха получили при нормални пазарни условия. Следователно, когато Градът финансира изграждането на активи на WS, които по силата на закона са публична собственост, и възлага експлоатацията на тези активи на оператор на WS, последният се ползва с предимство, ако използването на инфраструктурата им предоставя полза, която не би възникнала, ако Градът не се е намесил.

Въпреки това, както е посочено в раздел 6.4.6 по-горе, съществуват варианти за изключване на наличието на икономическо предимство, т.е. наличието на държавна помощ, на равнището на оператора, независимо дали операцията е възложена на концесионер или оператор на WS по силата на споразумение за пряко възлагане. Икономическото предимство се изключва, когато:

- a) Експлоатацията на инфраструктура за WS се възлага на оператор/концесионер срещу положителна цена въз основа на конкурентна, прозрачна, недискриминационна и безусловна тръжна процедура. Ако такава тръжна процедура не бъде проведена, предимство може да бъде изключено, ако се установи, че таксите, платени от оператора/концесионера за достъп и използване на подпомаганата инфраструктура, са в съответствие с пазарните условия (вж. раздел 6.4.6., буква а); Или
- b) Експлоатацията на инфраструктурата на WS е възложена като УОИИ в съответствие с критериите по делото Altmark (вж. раздел 6.4.6, стр. б).

Освен това държавната помощ на равнището на оператора може да бъде изключена

поради липса на въздействие върху търговията или нарушаване на конкуренцията поради наличието на законен монопол, т.е. предоставянето на WS услуги по закон е запазено за един изключителен оператор, което премахва конкуренцията за пазара и на пазара. Моля, имайте предвид, че тази ситуация ще се прилага само в случай на възлагане на оператор на СВ съгласно Закона за водите. Тя няма да се прилага в случаите, когато предоставянето на WS услуги се възлага съгласно Закона за концесиите от 2018 г. (вж. раздел

6.4.2. по-горе). Другите възможности за изключване на държавна помощ поради липса на икономическо предимство обаче, посочени в букви а) и б) по-горе, могат да се прилагат в случай на възложена концесия.

6.9. Резюме на съображенията за държавна помощ

Всяка помощ, предоставена от държава членка или чрез държавни ресурси под каквато и да е форма, е несъвместима с вътрешния пазар и следователно е забранена, ако помощта нарушава или заплашва да наруши конкуренцията чрез поставяне в по-благоприятно положение на определени предприятия или производството на някои стоки, и

засяга търговията между държавите членки. Ако липсва един елемент, няма държавна помощ и правилата за държавна помощ не се прилагат.

Ако е налице държавна помощ, предоставящият орган трябва по принцип да информира Комисията, за да прецени дали мярката е съвместима с вътрешния пазар, освен ако няма приложимо изключение или ако мярката е съвместима с вътрешния пазар съгласно ДФЕС или вторичното законодателство на ЕС като Общия регламент за групово освобождаване (съвместима с вътрешния пазар по силата на закона или съвместима, ако са изпълнени определени условия). Както е отбелязано по-горе, в мрежата за водни инфраструктури са включени допълнителни насоки относно стъпките, които трябва да се предприемат при оценката на дадена мярка в сектора на ИВ от гледна точка на правилата за държавна помощ. За повече подробности вж. раздели 6.2—6.6.

Въз основа на анализите на правилата за държавна помощ изглежда, че градът разполага със следните варианти, когато оценява наличието на държавна помощ и необходимостта от уведомяване на Комисията:

6.9.1. Изключване на държавна помощ (уведомяването на Комисията не е задължително)

- Градът може да се позове на изключване на потенциален ефект върху търговията или нарушаване на конкуренцията на равнището на собственика на инфраструктурата WS поради наличието на естествен монопол, т.е. финансираната инфраструктура за WS не е изправена пред пряка конкуренция; Частното финансиране в българския сектор на СВ е незначително и финансираната инфраструктура се използва за осигуряване на ползи за обществото като цяло. Наличието на естествен монопол по отношение на собственика на българската инфраструктура на СВ се потвърждава и от Комисията (вж. раздел 6.4.1. по-горе).
- В случай че Градът възложи експлоатацията на инфраструктурата на WS пряко съгласно Закона за водите, градът може да се позове на изключване на потенциален ефект върху търговията или нарушаване на конкуренцията на равнището на оператора поради наличието на законен монопол. Това основание обаче не може да бъде предявено, когато на оператора на WS е

възложена концесия съгласно Закона за концесиите от 2018 г. (вж. раздел 6.4.2.).

- Въпреки това публичното финансиране в случаи на концесия все още може да бъде изключено като държавна помощ на други основания. Например може да се твърди, че не е налице икономическо предимство на равнището на оператора, тъй като експлоатацията на инфраструктурата на WS е възложена на концесионер срещу положителна цена въз основа на конкурентна, прозрачна, недискриминационна и безусловна тръжна процедура, или операцията е възложена като УОИИ в съответствие с критериите по делото Altmark (вж. раздел 6.4.6., букви а) и б).
- Градът може да твърди, че няма икономическо предимство на равнището на собственика, ако е доказано, че при предоставянето на финансиране градът е действал в съответствие с пазарните условия (вж. раздел 6.4.5.).
- Градът може да твърди, че липсва икономическо предимство на равнището на крайните потребители (предприятия), тъй като инфраструктурата е еднакво достъпна за всички ползватели в Столична община при пазарни условия. (Вж. раздел 6.4.7.).

6.9.2. Съвместимост на мярката с държавната помощ (уведомяването на Комисията не е задължително)

- Градът може да се позове на ОРГО за финансиране на помощ в размер до 10 млн. EUR и общи разходи, ненадвишаващи 20 млн. EUR, ако мярката е в съответствие с другите условия съгласно ОРГО (вж. раздел 6.5.1.).
- Градът може да се позове на решението за УОИИ (в случай че критериите по делото Altmark не са изпълнени) за финансиране на УОИИ до 15 млн. EUR годишно (средно за цялата продължителност на възлагането). Имайте предвид, че максималната продължителност на възлагането не може да надвишава 10 години, освен в случай на амортизация на инвестициите (вж. раздел 6.5.2.).

6.9.3. Уведомяване на Комисията и Уравняване от нейна страна, че държавната помощ е съвместима

Когато публичното финансиране, предвидено от Града, не отговаря на нито едно от горепосочените условия за освобождаване от задължението за уведомяване на Комисията, Градът трябва да уведоми Комисията преди изпълнението на някоя от планираните мерки и да изчака разрешението, за да започне прилагането на тази мярка.

За да даде положителен отговор, Комисията трябва да бъде убедена, че:

- Планираните мерки отговарят на критериите на член 107, параграф 3 от ДФЕС, по-специално финансирането има за цел да улесни развитието на някои икономически дейности или на някои икономически области, то е пропорционално, необходимо и има стимулиращ ефект и е в съответствие с общия интерес по отношение на конкуренцията и с принципите на прозрачност (вж. раздел 6.6.1); Или

- Помощта е публична компенсация за УОИИ и отговаря на условията на Рамката за УОИИ (вж. раздел 6.6.2).

7. РЕЗЮМЕ

В настоящия раздел е представено обобщение на основните заключения, които Сметната палата направи по време на своя анализ. За подробна аргументация на съответното заключение вж. съответните раздели на доклада.

Въз основа на преразгледаните документи и нашия анализ на приложимото законодателство действително съществуват три осъществими варианта за града по отношение на концесията, а именно:

- 7.1.** Удължаване на срока на концесията за максимален срок от 8 години и 4 месеца, при условие че изменението не е съществено, което изглежда не би било, като се има предвид, че срокът на концесията не е бил сред критериите за оценка на офертите за концесия (според града срокът не е бил сред критериите за оценка) и ако изменението няма да промени икономическия баланс в полза на концесионера (вж. раздел 3.2). (По-специално раздел 3.2.1.2, буква в) за повече подробности). Като временно решение срокът може да бъде удължен поради непредвидени обстоятелства, настъпили след изпълнението на договора за концесия, които не биха могли да бъдат предвидени от града към момента на възлагане на концесията (вж. раздел 3.2.1.2, буква г), или ако след сключването на договора за концесия възникне необходимост от допълнително строителство/услуги, ако те не са включени в обхвата на концесията (раздел 3.2.1.2, буква д). Последните два сценария обаче изглеждат малко вероятни, тъй като за града може да се окаже трудно да докаже, че настоящото обстоятелство отговаря на изискванията;
- 7.2.** Да се възложи нова концесия съгласно Закона за концесиите от 2018 г., при която Градът ще реши как да структурира прехвърлянето в зависимост от нуждите и законодателните изисквания и ще сключи договор за концесия с: I) Избрания(те) участник(и) – частен(ни) инвеститор(и); II) структура за проекти, създадена за изпълнението на концесията; III) публично-частно образувание, като при всички случаи концесионерът трябва да отговаря на изискванията за оператор на СВС съгласно приложимото законодателство, включително Наредбата за изискванията и критериите за водоснабдителните и канализационните оператори и за квалификацията на техния персонал. Концесията трябва да бъде включена в плана за действие за държавните концесии (за повече подробности вж. раздел 5.2);
- 7.3.** Предоставяне на услугите в рамките на предприятието, не пряко, а чрез общински оператор на ВС, назначен по силата на пряко споразумение за възлагане по Закона за водите. Градът може да назначи VIK, Sofiyska Voda (ако е 100 % общинска собственост) или друг общински оператор на ВС. Операторът на WS трябва да отговаря на изискванията за оператор на WS съгласно приложимото законодателство (за повече подробности вж. раздел 5.3).

Във всеки случай градът трябва да спазва правилата за държавна помощ за всяка от наличните възможности, т.е. ако градът получи публично финансиране (парично или непарично) или се предостави на оператор на WS по отношение на инфраструктурата WS, преди да приложи мярката, i) да прецени дали е налице държавна помощ, както е определено в европейското законодателство; II) ако може да се приложи определено изключение/освобождаване; III) ако мярката е съвместима с правилата за държавна помощ по силата на ДФЕС или вторичното законодателство на ЕС, или iii) ако е необходимо уведомяване на Комисията и разрешение от нея (за подробности вж. раздел 6).

8. ИЗПОЛЗВАНЕ НА ДОКЛАДА

Настоящият окончателен доклад може да бъде използван и оповестен от ЕИБ и града само доколкото това е позволено от договора, който включва общите условия за договорите за предоставяне на услуги на ЕИБ от 22 юли 2021 г. За всяка друга употреба или дискултура се прилага предварително писменият концентрат на конустантите.

9. ДОПУСКАНИЯ И КВАЛИФИКАЦИИ

Настоящият окончателен доклад се основава на следните допускания и квалификации:

- Всички изявления и декларации относно фактите, съдържащи се в преразгледаните документи, както и всички изявления, описания и декларации в устна или писмена форма, които бяха получени от нас във връзка с изготвянето на анализа, са пълни, точни и точни към датата, на която са били изразени, и няма пропуснати, неточни или неистински факти и обстоятелства, които биха могли да повлияят на твърденията в анализа;
- Правните заключения, които са предмет на настоящия анализ, се основават на българското законодателство, специално приложимо към обхвата на нашата работа, и анализът не претендира за изчерпателен преглед на българското законодателство и практика;
- Списъкът на преразгледаните документи съдържа само документите, за които сме счели, че са от значение за нашия анализ;
- Всички преразгледани документи са валидни, обвързващи, в сила и в сила, автентични и пълни; Всички подписи върху преразгледаните документи са автентични; Всички копия на предоставените ни преразгледани документи съответстват на оригиналите; Всички проверени документи са надлежно изпълнени и одобрени от всички необходими одобряващи лица;
- Преразглеждането на договора за концесия е съсредоточено върху становищата, които могат да бъдат предоставени на Града при изтичане на срока на концесията, и няма за цел да предостави пълен анализ на неговите разпоредби, като например случаи на неизпълнение, неизпълнение или възможности за прекратяване на договора за концесия, различни от неговото прекратяване въз основа на изтичането на срока на концесията, като например прекратяване поради неизпълнение от страните; И
- Не сме се опитали да анализираме или оценяваме каквито и да било технически, търговски, финансови, данъчни, счетоводни или други неправни въпроси.

Списък 1
Резюме на концесионния договор

Вид на клаузата	Описание	Клауза №.
Страни	<ol style="list-style-type: none"> Столична община с адрес в ул. „Московска„№ 33 София 1000, България, наричана “гаранта”; „Софийска вода“ АД, ЕИК 130175000, със седалище и адрес на управление: бул. „Цар Борис III„159, област Красно Село, етажи 2 и 3, 1618 София, България, наричан “Концесионер”. 	Преамбюл
Дата на подписване	23.12.1999	стр. А) от преамбюла
Дата на влизане в сила	06.10.2000	Член 4, параграф 1.
Изменения	<p>Първо споразумение за изменение от 15.12.2000 г.</p> <p>Второ споразумение за изменение от 19.3.2008 г. и приложение от 17.10.2008 г. към него</p> <p>Трето изменение на споразумението от 23.8.2018 г.</p>	п. Ж) от преамбюла
Концесионен обект	<ol style="list-style-type: none"> Специално право на концесионера да използва публичните активи Исключително разрешение от концесионера за предоставяне на услуги в границите на зоната за концесия. 	Член 2, параграф 1.
Разглеждане	Няма парична концесионна такса. Като насрещна престация по договора концесионерът се задължава: Предоставя услугите за своя сметка; II) поддържа и обновява публичните активи за своя сметка; III) извършват капиталови инвестиции в съответствие с одобрените бизнес планове; IV) да извършва строителство на нови активи съгласно одобрените бизнес планове.	<p>Член 5.2.2,</p> <p>Член 5.2.3</p> <p>във връзка с Член 17.1. и 17.3.</p> <p>Член 5.2.7</p> <p>във връзка с Член 9.3., Член 19.4.</p>
Изпълнение Облигация (Гаранция)	<p>Концесионерът се задължава да предостави на възложителя банкова гаранция за изпълнение на стойност 750000 USD, подлежаща на изпълнение и валидна най-малко 12 месеца.</p> <p>Концесионерът подновява и/или удължава срока на валидност на гаранцията, така че последната да остане изпълнима от възложителя за целия срок на договора за концесия.</p>	Член 6

	<p>Концедентът може да наложи гаранцията при съществено неизпълнение от страна на концесионера на което и да е от договорните му задължения, при условие че възложителят предостави на концесионера 30-дневно писмено предизвестие и последният не компенсира или не предприеме подходящи мерки за компенсиране на съответното неизпълнение в рамките на срока на предизвестията.</p>	
<p>Активи</p>	<p>1. Съществуващи публични активи: Както е посочено в приложение 2 към договора за концесия.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Запазва се собствеността върху концедента, който се задължава да се въздържа от разпореждане, промяна на наименованието за обществено ползване, отдаване под наем, използване, възлагане, обременяване и/или ограничаване по какъвто и да е начин на правата му по отношение на активите. • Изключителното и специално право на ползване на активите се учредява в полза на концесионера, който се задължава да се въздържа от продажба, промяна на предназначението, лизинг, използване и/или обременяване на активи или от предприемане на действия, които могат да доведат до анулиране или анулиране на собствеността на активите на възложителя. • Процедурата за прехвърляне на концесионера на съществуващи публични активи, за която няма разрешително за ползване, включва получаване на съответните разрешения от възложителя и предаване на активите заедно с цялата свързана с 	<p>Член 10</p>

	<p>2. Нови публични активи: Всички придобити, изградени публични активи, инсталиран или създадено от целта</p> <p>Концесионер или концедент, или трети страни след сключването на договора за концесия и след предаването на съществуващите публични активи на концесионера.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Собствеността преминава върху възложителя, считано от датата, на която тези активи са придобити или въведени в експлоатация от концесионера или от възложителя. • Изключителното и специално право на ползване на активите се учредява в полза на концесионера, който се задължава да се въздържа от разпореждане, промяна на предназначението, лизинг, използване и/или обременяване на активите или от предприемане на действия, които могат да доведат до анулиране или опорочаване на правото на собственост върху активите на възложителя. • Няма да се извършват плащания между страните по отношение на новите публични активи. • Процедурата за предаване на нови публични активи на концесионера или на предоставящите 	Член 11
	<p>3. Съществуващи частни активи: Всички частни активи, придобити, изградени, инсталиран или създадено от целта</p> <p>Концесионер за целите на проекта.</p> <p>Собствеността върху нови частни активи се отнася за концесионера.</p>	Член 12 Член 13
	<p>4. Land:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Възложителят разрешава и гарантира, че съществуващият оператор ще разреши на концесионера да има достъп до земята и имуществото, притежавани или използвани от възложителя или от настоящия оператор, така че концесионерът да може да използва земята за извършване на всички видове дейности и действия, необходими за изпълнението на задълженията на концесионера съгласно договора за концесия, както и да изпраща съответните уведомления за това на клиентите или собствениците на такива земи, като се има предвид, че концесионерът е получил предварително съгласие от всички трети лица. • Концесионерът носи цялата отговорност за придобиването на земя или каквито и да било права, свързани със земята, необходими за 	Член 14

	<p>правата, свързани със земята, не представляват част от активите.</p> <p>Ако посочената земя или свързаните с нея права, по време на или след покупката, представляват публични активи или са необходими за поддържането на публични активи, тези земи или права се закупуват от името на възложителя по сметката и разходите на концесионера. Посочената земя и/или права при покупката се считат за актив за целите на договора за концесия.</p> <ul style="list-style-type: none"> • По отношение на земя или права, свързани със земята, които представляват публични активи, страните трябва да се въздържат от продажба, прехвърляне, преотстъпване или друг начин на разпореждане или учредяване на обезпечение на земя или права, свързани със земята, необходими на концесионера за изпълнение на задълженията му по договора за концесия, освен ако не е предвидено друго в писмена форма между страните или освен ако възложителят не даде предварително писмено одобрение на условията на договор за отдаване под наем на въпросните права върху земя/земя. • Концесионерът може да предложи на концедента алтернативен или допълнителен обект за изпълнение на договорните задължения на концесионера за обезвреждане на утайки, който обект е изцяло собственост на възложителя. Възложителят разполага с 4 работни дни, за да отговори на предложението, както и да посочи реда и условията за предоставяне на достъп на 	
<p>Услуги</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Концесионерът се задължава да предостави Услуги за целия срок на договора за концесия, така че равнищата на услугите, определени в бизнес плана, да бъдат достигнати, когато концесионерът мечки целта отговорност for определяне на методите за достигане на нивата на услугите. • Концесионерът редовно поддържа пълен и точен доклад с подробности относно дейностите на концесионера, свързани с достигането на нивата на услугите, който доклад е на разположение на възложителя за проверка по всяко време. 	<p>Член 16.1 16.3</p>
<p>Експлоатация и Поддръжка</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Концесионерът се задължава да експлоатира и да поддържа за своя сметка и разходи съществуващите и новите активи за срока на договора за концесия, така че да бъдат изпълнени изискванията за ефективност, както и да изготви, преразгледа и актуализира бизнес плановете 	<p>Член 17</p>

	<p>Действащият регионален общ план и добрата инженерна практика.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Възложителят има право да представя на концесионера предложения за приоритети и проекти за възстановяване и развитие на инфраструктурата. Страните обсъждат съвместно възможностите за включване на предложенията в бизнес плана. • Окончателният проект на бизнес плана се представя за преглед и коментари на възложителя. • Концесионерът се задължава да предоставя услугите в съответствие с цялото приложимо законодателство, включително разпоредбите за безопасност, да извършва, организира и координира всички и всички действия, необходими за предоставянето на услугите, включително поддръжката на инфраструктурата, така че прекъсването на предоставянето да бъде сведено до минимум. Концесионерът се задължава да докладва на възложителя всички събития, които могат да окажат неблагоприятно въздействие върху предоставянето на услугите. • Концесионерът се задължава да координира дейността си с възложителя за да гарантира 	
<p>Инвестиции</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Концесионерът достига определени нива на капиталови разходи, при условие че бизнес планът и цените за периода 2017—2021 г. съответно за регулаторния период 2022—2025 г., одобрени от компетентния орган, остават в сила и са в сила и позволяват това. Посочените нива са, както следва: <ul style="list-style-type: none"> - За периода 2017—2021 г. – 200 милиона румънски лева. - За периода 2022—2025 г. – 165 млн. лв. • Проектите на бизнес планове, изготвени от концесионера, се основават на нивата на инвестициите, ако това е разрешено от компетентния орган. • Концесионерът отговаря за проектирането, изграждането, завършването, започването на експлоатацията и изпитването на строителните работи и всички действия, необходими за изпълнението на бизнес плановете. • При извършване на строителните работи концесионерът се задължава да получи всички необходими съгласия, за които предоставящият помощта оказва разумна помощ след уведомяване в разумен срок. 	<p>Член 19</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Концесионерът се задължава да извърши строителните работи на свои собствени разноски и рискове, така че след завършване строежите да отговарят на съответните законови изисквания и на изискваните одобрения. • Целта Концесионер поема задължения до извършване на надзор на изпълнението на строителните работи, както и за изготвяне и предоставяне на възложителя чертежи във вида, в който са завършени, не по-късно от 3 месеца след завършване на съответните работи. • При възлагането на дейности на подизпълнители, Концесионерът спазва Закона за обществените поръчки в случаите, когато последният е приложим. Концедентът има право да определи свой представител, който да участва в процедурата за възлагане на обществена поръчка, ако последната надвишава 300 000 лв. • Ако Законът за обществените поръчки не се прилага, Концесионерът се задължава да приеме вътрешни правила и документи в съответствие със стандартите за прозрачност, конкуренция и недискриминация. Посочените правила и формуляри се договарят предварително със СКП. Концесионерът е длъжен да възлага дейности само в съответствие с одобрените правила, чието прилагане може да бъде контролирано от възложителя. За обществени поръчки, надвишаващи 300 000 BNG, предоставящият орган 	
<p>Предаване на активи при прекратяване</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Концесионерът се задължава да върне на възложителя използването и контрола върху публичните активи на датата на изтичане, при условие, което позволява по-нататъшна експлоатация на активите съгласно равнищата на услугите, определени в текущия бизнес план. Страните се договарят писмено относно процедурата за връщане на активи не по-късно от 36 месеца преди датата на изтичане. • Не по-късно от 48 месеца и не по-рано от 54 месеца преди датата на изтичане страните извършват съвместна проверка на публичните активи. • На приключване от целта проверка, целта Концесионерът е длъжен да включи в проекта на последния бизнес план преди датата на изтичане на срока на валидност график ("график за предаване") с подробна информация относно: Предложения за необходимите ремонтни работи по отношение на публичните активи за нивото на услугите и изискването за минимални капиталови 	<p>Член 20</p>

	<p>и оценката на концесионера за разходите за изпълнението на последното.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Концесионерът се задължава да плати 1 % от установена годишна печалба за разпределяне по лихвена банкова сметка („сметка за управление“) съгласно Име на концесионера, считано от 15-ата година на ^{договора} до датата на изтичане. Той може да се използва преди датата на изтичане, по време на последния регулаторен период, само за работа, включена в графика за предаване, но не включена в последния бизнес план. • Банковата сметка се превежда на оператора на системата на датата на изтичане. • Отговорността на концесионера по отношение на горепосоченото е ограничена до наличните 	
<p>Изменения in Изисквания за характеристиките</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Предоставящият орган може: предлагане на изменения in експлоатационни изисквания, ако последните са свързани с услугите. Концесионерът уведомява възложителя за: А/. очакваното увеличение/намаление на капиталовите разходи и/или разходите за експлоатация, които изменението може да изисква; Б/. изискваното съгласие за извършване на изменението; Възможността за финансиране чрез банков заем и д/. дали концесионерът възразява срещу изменението. • Ако концесионерът не изпрати уведомлението в срок от 40 работни дни от получаването на предложението, се счита, че изменението е прието без възражения. • Ако страните не постигнат споразумение относно предложението на възложителя, въпросът може да бъде отнесен до процедурата за разрешаване на спорове, когато решението е окончателно и 	<p>Член 21</p>
<p>Цени</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Определят се цените за регулаторните периоди и представен за одобрение от компетентния орган Упълномощаване от концесионера в съответствие със законоустановените процедури. • Концесионерът може да поиска от Компетентният орган корекция на цените в случай на настъпване на определени събития, които водят до увеличаване на капиталовите разходи и/или разходите за експлоатация или до намаляване на приходите от цените, със сума, надвишаваща прага за корекция на междинните цени. Концесионерът уведомява възложителя относно намерението за 	<p>Член 22</p>

	<p>поема ангажимент да положи необходимите усилия за подкрепа на корекцията на търсените цени с положително становище.</p> <ul style="list-style-type: none"> • В случаите, когато корекцията на цените не е одобрена от компетентния орган до пълната стойност, тези събития представляват ограничение на цената. Страните се ангажират да обсъдят и договорят възможните начини за смекчаване на последиците от ограничението на цените. • Ако страните не постигнат съгласие или договорените мерки и предприетите действия не бъдат успешни, концесионерът има право да прекрати договора за концесия. • Страните се споразумяват, че одобряването от компетентния орган на действителна норма на възвръщаемост на капитала на акционерите в размер на по-малко от 17 % за всеки период, включително след 1^{януари} 2022 г., не представлява събитие на ограничение на цената, ако концесионерът е изплатил изцяло всички свои задължения по кредитното споразумение⁴⁰ и ^{бизнес} планът за периода 2017—2021 г., одобрен от компетентния орган, остава в сила. 	
	<ul style="list-style-type: none"> • 	
<p>Санкции и санкции</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Концесионерът е изцяло и единствен отговорен пред компетентния орган за нарушаване на изискванията за ефективност, както и за плащането на всички санкции и санкции на клиентите съгласно закона и реда и условията за предоставяне на водоснабдителни и канализационни услуги. • Ако компетентният орган налага санкции поради използването на публични активи, които не са били надлежно прехвърлени за експлоатация от възложителя на концесионера, в съответствие с членове 10 и 11 от концесионното споразумение, концедентът компенсира изцяло концесионера за изплатените суми. • Освен ако не е предвидено друго в договора за концесия и без да се засягат правата на концедента при прекратяване, Концесионерът няма други или по-големи задължения към възложителя по отношение на неизпълнение на изискванията за изпълнение. • Страните плащат лихва върху всички просрочени плащания съгласно споразумението за концесия. 	<p>Член 24</p>

⁴⁰ Разбираме градът, че договорът за заем е бил изплатен изцяло.

<p>Интелектуална собственост</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Всички права върху интелектуална собственост, които могат да съществуват във всякакъв вид информация във връзка с публичните активи или с предоставянето на услугите, които са или ще станат собственост на възложителя или са под контрола на възложителя/съществуващия оператор, остават собственост на възложителя. Последният се задължава да предостави (или да осигури предоставянето) на концесионера безсрочно неизключителен лиценз за използване на същото до датата на изтичане до степента, необходима, за да може концесионерът да експлоатира концесията. • Всички права върху интелектуална собственост, които могат да съществуват във всеки вид информация, изготвена от концесионера във връзка с проекта, остават собственост на концесионера. Последният се задължава да предостави (или да възложи предоставянето) на възложителя постоянен неизключителен лиценз, освободен от роялти, за да използва същото в степента, необходима, за да даде възможност на възложителя да препроцеди концесията или да продължи да притежава, експлоатира, поддържа и освобождава активите. • Чертежи или информация предвидени от целта Концесионерът/съществуващият оператор/доставчикът остава собственост на съответната страна и не може да се използва, копира или предоставя на трети страни без съгласието на съответния собственик, освен ако не 	<p>Член 25</p>
<p>Промяна на контрола</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Промяна на контрола е налице, когато акционер в концесионер престава да бъде такъв или трето лице, което не е било акционер в концесионера към датата на влизане в сила, става такъв. Промяна на контрола през Концесионерът без предварителното писмено съгласие на възложителя представлява случай на неизпълнение. • Концедентът отговаря (приема или отказва) на предложение на концесионера за промяна на контрола в срок от 30 работни дни, като отказът от предложение трябва да бъде мотивиран. Неспазването на посочената разпоредба от страна на възложителя не представлява отказ, нито прави невалидно някое от решенията на възложителя, свързани с предложена промяна на контрола, нито възниква претенция в полза на концесионера. Въпреки това липсата на изричен отговор в посочения термин се счита за мълчаливо приемане на предложената промяна 	<p>Член 26</p>

<p>Непредвидени събития</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Концесионерът изготвя план за действие в случай на непредвидени събития като част от бизнес плана, който съдържа практически правила и процедури, които трябва да бъдат изпълнени в случай на непредвидени събития. • Когато А Непредвидени Събитие възниква, целта Концесионерът незабавно уведомява концедента, прилага съответната процедура съгласно плана за действие и покрива всички разходи, свързани с тези процедури. Концесионерът може да подаде заявление за увеличаване на цената, ако не бъдат предвидени събития. • Страните обсъждат причината за непредвиденото събитие, както и план за смекчаване на последиците, ако съществуващият план за действие изглежда недостатъчен за преололяване 	<p>Член 28</p>
<p>Екологични</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Концесионерът се задължава да подготви и изпълни система за управление на околната среда в съответствие със закона и бизнес плановете. • В случай че е налице законово изискване или изискване за бизнес план за извършване на оценка на въздействието върху околната среда и/или екологична оценка, концесионерът трябва да извърши тези оценки и да предостави тези оценки на възложителя и на всички съответни органи съгласно законите разпоредби. 	<p>Член 29</p>
<p>Следене на работните показатели</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Концедентът създава за своя сметка Звено за мониторинг на концесиите (СКП) за целите на надзора и за гарантиране на спазването на договора за концесия от страна на концесионера. • Концесионерът се задължава да си сътрудничи с СКП и: Подготвя и представя четиримесечни доклади за изпълнението на договора за концесия; Б/. представяне на копия от задължителните доклади Energetics и Вода Регламент Комисията; Разрешаване и сътрудничество със СКП при извършването от тяхна страна на проверки, проверки, измервания и други дейности във връзка с инфраструктурата, инсталациите и т.н.; Да предоставят на СКП данни, доклади и друга информация, свързана с изпълнението на концесионното споразумение, разумно изискана от СКП. • СКП се ангажира да не се намесва и да не възпрепятства предоставянето на услуги, както и да подпомага концесионера при проверките на 	<p>Член 30</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Концесионерът и СМУ съвместно определят в абсолютна стойност сумата на „възмездяването“ за следващата финансова година. • Концедентът има право да наблюдава и оценява състоянието на активите, като се придържа към категориите активи и категории държави, предвидени в договора за концесия, в съответствие с годишния график на концесионера. • Концесионерът изготвя и представя на възложителя годишен доклад за състоянието на активите за предходната година. Докладът служи като основа, върху която страните подготвят проекта на бизнес план, съответно гледната точка по отношение на проекта. • Договорът за концесия предвижда процедура за бракуване или връщане на активи на възложителя. 	
Компенсация	<p>Споразумението за концесия предвижда взаимно задължение на страните да се компенсират взаимно за всяка вреда или загуба, която концедентът е претърпял вследствие на изпълнението или неизпълнението на задължение по концесионното споразумение, съответно за всяка вреда или загуба, надвишаваща 100000 USD, които концесионерът е понесъл в резултат на нарушение на който и да е от съществуващите договори, възложени или прехвърлени на</p>	Член 32
Застраховане	<ul style="list-style-type: none"> • Концесионерът трябва да притежава и поддържа застраховка по реда и условията, определени в приложение 11 към договора за концесия. 	Член 33
Непреодолима сила	<ul style="list-style-type: none"> • Неизпълнението на задължение не се счита за неизпълнение, ако невъзможността за изпълнение се дължи на голямо събитие със сила. Срокът за изпълнение на това задължение се удължава съответно с продължителността на голямото събитие на силите. Страните поемат задължението да се информират взаимно без забавяне в случай на настъпване на голямо събитие на силите. • Ако страните се споразумеят или се произнесат в рамките на процедурата за разрешаване на спорове, че концесионерът е бил възпрепятстван да изпълнява задълженията си съгласно концесионното споразумение, срокът на последното съответно се удължава със срок, договорен между страните или обявен в рамките на процедурата за разрешаване на спорове, по време на който изпълнението е било възпрепятствано. • При условие че публичните активи са били 	Член 35

	<p>право на подаване на заявление за корекция на цените. Страните обсъждат начините за обезщетяване с цел смекчаване на последиците от голямото събитие на силите.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Всяка страна, след консултация с другата страна, има право да прекрати споразумението за концесия с писмено предизвестие, при условие че: Мажоритарното събитие на силите води до финансова или обективна невъзможност да се изпълни концесионното споразумение за условие, което оказва съществено влияние върху правата и задълженията на страните; Б/. изпълнението на съществена част от задълженията на една от страните е било възпрепятствано за повече от 180 дни. • Страните полагат всички разумни усилия и предприемат всички възможни действия за смекчаване на последиците от голямо събитие на силите и за продължаване на изпълнението на всички задължения, които не са възпрепятствани от 	
<p>Прекратяване</p>	<p>чрез</p> <ul style="list-style-type: none"> • Общи разпоредби за предсрочно прекратяване всяка страна: <ul style="list-style-type: none"> - Споразумението за концесия предвижда конкретни случаи на виновно неизпълнение от страна на страните, чието присъствие позволява на съответната страна да прекрати споразумението предсрочно, като следва предвидената процедура. - Когато събитията на неизпълнение са били причинени единствено от голямо събитие на силите или свързано събитие, правото на предсрочно прекратяване не възниква. - Ако една от страните вземе решение за прекратяване на споразумението за концесия, тази страна удължава на другата страна писмено 60-дневно предизвестие, в което се посочва неизпълнението. - Когато неизпълнението може да бъде поправено, но виновно Партия KRI не са коригиран целта последиците в 60-дневен срок след получаване на уведомлението се считат за прекратени при изтичане на 60-дневния срок и след връчване на виновната страна на второ писмено изрично уведомление. 	<p>Член 36</p>

	<p>предприема всички разумни действия за коригиране или смекчаване на последиците във възможно най-голяма степен и изпраща на другата страна предложение за отстраняване или смекчаване на последиците преди изтичането на 60-дневния срок. В случай че другата страна отхвърли предложението (действайки разумно) или ако виновната страна не коригира или смекчи последиците в съответствие с приетото предложение, другата страна има право незабавно да прекрати договора за концесия с писмено предизвестие.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Случаите на неизпълнение, при които предоставящият помощта правото на предсрочно прекратяване е, както следва:<ul style="list-style-type: none"> - всяко неизпълнение, което концесионерът не е отстранил и което оказва неблагоприятно въздействие върху правата и способността на възложителя да изпълнява задълженията си съгласно закона или договора за концесия. - Нарушаването от страна на концесионера на предоставените изявления и гаранции или някои или всички изявления и гаранции изглеждат неверни, неточни или непълни към момента на предоставянето им, а споменатото нарушение, фалшивост, неточност или непълнота се отразяват неблагоприятно върху правата и способността на възложителя да изпълнява задълженията си съгласно закона или договора за концесия. - Повторно съществено нарушение на концесионера на годишните нива на показателите за качеството на WS услугите (определени с оглед на дългосрочните равнища на качество съгласно закона или бизнес плана), които се удостоверяват с окончателно постановление на компетентния орган Орган for налагане А административна санкция на концесионера за нарушението и при обосновано предложение от последния до възложителя за прекратяване на договора за концесия. - Концесионерът извършва дейност, различна от договорената съгласно концесионния договор, и извършването на такава дейност оказва неблагоприятно въздействие върху правата и	
--	--	--

	<p>несъстоятелността е в резултат на постановление на компетентния орган.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Концесионерът не предоставя, подновява или заменя облигация за изпълнение (гаранция) в съответствие с член 6 от договора за концесия. - Неуспех на концесионера да достигне 75 % (в стойностно изражение) от капиталовите инвестиции и проекти съгласно бизнес плана в продължение на две последователни години в рамките на един регулаторен период, при условие че бъдат одобрени цени, за да може концесионерът да изпълнява посочените задължения. - Нарушение на член 26.1 – Промяна на контрола без предварителното писмено съгласие на възложителя. - Нарушение на член 10.4 – Нарушение на задължението да не се отдава под наем, да не се прехвърля, да се разпорежда, да се предоставя като обезпечение на съществуващите публични активи. - Нарушение на член 11, параграф 2 – Нарушение на задължението да не се отдава под наем, да не се прехвърля, да се разпорежда, предоставя като обезпечение на нови публични активи. — Нарушение на член 14, параграф 3 – Нарушение на задължението да не се отдава под аренда, да не се прехвърля, да се разпорежда, да предоставя като обезпечение на земя или права, свързани със земята, необходими на концесионера, за да изпълнява договорните си задължения. - Концесионерът не плати никаква сума, дължима на възложителя съгласно договора за концесия, и това неизпълнение продължава 90 дни след уведомяване от страна на възложителя (освен ако дължимата сума не се оспорва). - Нарушение на член 5, параграф 2, точка 20 – неспазване на крайния срок за погасяване на задълженията по кредитното споразумение. <ul style="list-style-type: none"> ● Случаите на неизпълнение, при които Концесионерът има право на предсрочно прекратяване, както следва:	
--	---	--

	<p>и това неизпълнение продължава 90 дни след уведомлението от концесионера, освен ако дължимата сума не бъде оспорена).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Нарушение на член 14, параграф 3 – Нарушение на задължението за неотдаване под аренда, прехвърляне, разпореждане, предоставяне като обезпечение на земя или права, свързани със земята, които са необходими на концесионера за изпълнение на договорните му задължения. - Концедентът се разпорежда с или по друг начин премахва системата или част от системата, чието отсъствие възпрепятства концесионера да изпълнява задълженията си по договора за концесия и/или бизнес плановете, или отнема частните активи или част от частните активи от концесионера, освен ако това не е в съответствие с договора за концесия. <ul style="list-style-type: none"> ● Прекратяване в случай на неизпълнение: Договорът за концесия се прекратява автоматично в следните случаи: <ul style="list-style-type: none"> - Изтичане на срока на концесията. - При окончателно съдебно решение, съгласно което концесионерът е обявен в несъстоятелност, при условие че несъстоятелността е причинена от решение на компетентния орган. - В случая, посочен в член 14.5.9 (Отказ на възложителя да предприеме действие по искане на концесионера, при което отказът прави невъзможно изпълнението на договора за концесия) или в случаите, когато държавата придобива или по друг начин се разпорежда със системата/частта <p style="text-align: center;">Активи или част от Система/частна система Активи, които са неблагоприятно оказва въздействие върху способността на концесионера да изпълнява задълженията си съгласно концесионния договор.</p> - При връчване на писмено уведомление в съответствие с член 22.7 (невъзможност за смекчаване на последиците от ограничение на цената) и член 35 (прекратяване в случай на голямо събитие на силите) или при всяко 	
--	---	--

Прекратяване
на

от

- Прекратяване от страна на възложителя съгласно Член 37 член 36, параграф 1: С предварителното писмено съгласие на съответния заемотател изплаща дължимите и непогасените суми по договора за заем с първостепенен ранг по сметка, посочена от концесионера. Предоставящият орган има право да използва облигацията за изпълнение съгласно
- Прекратяване от концесионера съгласно член 36, параграф 2: Концедентът плаща на концесионера задълженията по споразумението за първостепенен заем, задълженията по свързаното кредитно споразумение, пасивите на трети страни и капиталовата компенсация.
- Прекратяване по член 36.3.2 (автоматично прекратяване при обявяване на несъстоятелност на концесионера): Концедентът изплаща дължимите и непогасените суми по задълженията по споразумението за първостепенен заем, както и задълженията по свързаното кредитно споразумение по сметка, определена от концесионера, с предварителното писмено съгласие на съответния заемотател. Bidco прехвърля своите дялове в концесионера на възложителя безплатно, заедно с всички права, задължения и отношения на концесионера, освен ако не бъде представено споразумение за разсрочване на съответните задължения по споразумението за заем за рефинансиране.
- Прекратяване по член 36.3.3 (автоматично прекратяване при отказ на възложителя да предприеме действие по искане на концесионера, който отказ прави невъзможно изпълнението на договора за концесия или в случай на национализация/обезвреждане на системата/активите): Концедентът изплаща дължимите и непогасените суми по задълженията по споразумението за първостепенен заем, както и задълженията по споразумението за свързан заем, по сметка, посочена от концесионера с предварителното писмено съгласие на съответния заемотател. Bidco прехвърля своите дялове в концесионера на концедента срещу сума, равна на половината от компенсацията за собствения капитал, приложима към съответната дата на прекратяване, заедно с всички права, задължения и отношения на концесионера, освен ако не бъде представено споразумение за разсрочване на съответните задължения по споразумението за заем за рефинансиране.
- Прекратяване съгласно член 36.3.4 (автоматично прекратяване при липса на смекчаване на последиците от ограничение на цените или условията на голямо събитие на силите): Концедентът изплаща дължимите и непогасените суми по задълженията по споразумението за първостепенен заем, както и задълженията по споразумението за свързан заем, по сметка, посочена от концесионера с предварителното писмено съгласие на съответния заемотател. Bidco:

	<p>прехвърля дяловете си в концесионера на възложителя срещу сума, равна на номиналната стойност на тези акции, заедно с всички права, задължения и отношения на концесионера, освен ако не бъде представено споразумение за разсрочване на съответните задължения по договора за заем за рефинансиране.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Концедентът има право да намали отговорността си към концесионера в случай на прекратяване на договора за концесия. Например, предоставящият има право да приспадне сумите, получени от концесионера по всеки договор за заем и впоследствие използвани за цели, различни от проекта, както и сумите, които са пасиви на концесионера по силата на изменение на кредитно споразумение, което не е предварително одобрено от възложителя. С отделна бележка всички суми, надлежно дължими по споразуменията за заем по отношение на всяко търсене съгласно облигацията за изпълнение, също биха могли да бъдат приспаднати. • Правата и задълженията по член 37 остават в сила след прекратяването на договора за концесия. 	
<p>Предаване на поста от Експлоатация</p>	<p>В случай на преждевременно прекратяване от някоя от страните:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Концесионерът прехвърля на възложителя използването, притежанието и контрола върху публичните активи, които трябва да са в добро състояние и неповредени, заедно с цялата съответна документация. Правата на ползване на концесионера се отнемат незабавно. • Концесионерът прехвърля на възложителя собствеността и правото на ползване върху частните активи, за които концедентът може основателно да претендира („Възстановяване на активи“). • Концесионерът се задължава да прехвърли или да осигури по друг начин всички свои права, собственост и участия в правата на възложителя, считано от датата на прекратяване. • В случай че прехвърлените или придобити по друг начин права представляват вземания, свързани с ценови приходи, концесионерът се задължава да извърши всички възможни действия за събиране на тези вземания. • Всички лицензи за интелектуална собственост, гаранции или други права, свързани с публичните 	<p>Член</p>

	<p>предоставящото лице на датата на предаване на публичните активи и претендираните активи.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Концесионерът се задължава да съдейства на възложителя преди прекратяването на договора за концесия, когато с него се гарантира, че всички активи се експлоатират и поддържат съгласно изискванията за ефективност до датата на прекратяване, както и за да се гарантира, че прехвърлянето на правото на ползване няма да засегне по неблагоприятен начин разпоредбите за безопасност и сигурност и непрекъснатото предоставяне на услуги по 	
Приложимо право	Българското законодателство.	Член 43, параграф 13
Решаване на спорове	<p>Процедури по медиация и арбитраж съгласно приложение 15 към Споразумението за концесия.</p> <p>Всички спорове, произтичащи от договора за концесия, се отнасят до независим посредник. Арбитражната процедура предвижда задължително производство по медиация по смисъла на правилата на Международния арбитражен център на Австрийската федерална икономическа камара (понастоящем наричана VIAC). Арбитражно производство може да бъде започнато само след изтичане на срока за издаване на решение на независимия посредник в рамките на процедурата по медиация или ако една от страните не е удовлетворена от решението на независимия посредник.</p> <p>Арбитражното производство се провежда в съответствие с член 7 от приложение 15 към Споразумението за концесия, т.е. в съответствие с правилата на Комисията по международно търговско право на Организацията на обединените нации. Наред с другото, ще има трима арбитри, а органът, който възлага арбитража, е VIAC. Административният орган на арбитража ще бъде Арбитражният съд към Българската търговско-промишлена палата. Мястото на арбитража ще бъде София, България и ще се прилага българското законодателство. Приложимият език ще бъде английският.</p> <p>Арбитражното решение ще бъде окончателно и задължително за концедента и концесионера.</p>	Член 42

Списък 2
Списък на законодателството

Списък на законодателството			
Закопи	Регламенти	Нерегулаторни актове	Законодателство на ЕС
Закон за концесиите (2018 г.); Закон за концесиите (2006 г.); Закон за концесиите (1995 г.)	Наредба за изискванията за определяне на финансовите и икономическите елементи на концесията	Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България	Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 г. за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора (Общ регламент за групово освобождаване)
Закон за водите	Наредба за прилагане на Закона за държавните предприятия	Стратегия за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България за периода 2014 – 2023 г.	Решение на Комисията от 20 декември 2011 г. относно прилагането на член 106, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз за държавната помощ под формата на компенсация за обществена услуга, предоставена на определени предприятия, натоварени с извършването на услуги от общ
Закон за регулиране на водоснабдяването и канализацията	Наредба за прилагане на Закона за държавните помощи	Национална стратегия за концесиите за периода 2018 – 2027 г.	Съобщение на Комисията – Рамка на Европейския съюз за държавна помощ под формата на компенсация за обществени услуги (2011 г.)
Търговски закон	Наредба за регулиране качеството на водоснабдяването и канализацията	Насоки на Комисията за енергийно и водно регулиране в сектора на водоснабдяването и канализацията – https://www.dker.bg/bg/za-kevr/normativka-baza/ukazaniya.html	Съобщение на Комисията за прилагането на правилата на Европейския съюз към компенсацията, предоставена за предоставянето на услуги от общ икономически интерес
Municipality Property Act (Закон за общинската собственост)	Наредба за изискванията и критериите за водоснабдителните и канализационните оператори и за квалификацията на техния персонал	Насоки №ЗК 9—18 юли 2018 г. относно прилагането на Закона за концесиите на Дирекцията за икономическа и специална политика на държавната администрация	Регламент (ЕС) № 360/2012 на Комисията от 25 април 2012 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към минималната помощ (de minimis) за предприятия, предоставящи услуги от общ
Закон за публичните предприятия		Насоки №ЗК 3—23 януари 2018 г. относно прилагането на Закона за концесиите на Дирекцията за икономическа и специална политика на държавната администрация	Договор за функционирането на Европейския съюз и Договор за Европейския съюз, на който се основава Съюзът
Закон за държавните помощи		Насоки №ЗК 14—18 януари 2019 г. относно прилагането на Закона за концесиите на Дирекцията за икономическа и специална политика на държавната администрация	Директива 2006/111/ЕО относно прозрачността на финансовите отношения между държавите членки и публичните предприятия, както и относно финансовата прозрачност в рамките на някои предприятия
Закон за договорите и задълженията		Насоки на Координационния съвет за концесиите от 15 април 2019 г.	Рамка на Европейския съюз за държавна помощ под формата на
Закон за обществените поръчки		Аналитична мрежа за инфраструктура за водни инфраструктури	Рамка за качество на услугите от общ интерес в Европа/COM/2011/0900 окончателен
		Ръководство за прилагането на правилата на Европейския съюз в областта на държавните помощи, обществените поръчки и вътрешния пазар към услугите от общ икономически интерес, и по-специално към социалните услуги от общ интерес, Брюксел,	

Списък 3 Списък на прегледаните документи

- Концесионен договор от 23 декември 1999 г.;
- Първи допълнителен договор към договора за концесия от 15 декември 2000 г.;
- Втори допълнителен договор към договора за концесия от 19 март 2018 г.;
- Трето допълнително споразумение към договора за концесия от 23 март 2018 г.;
- Споразумение за управление на активи от 20 декември 2000 г., подновено на 12 януари 2012 г.;
- Споразумение между акционерите от 23 декември 1999 г.;
- Бизнес план за развитие на дейността на Софийска вода за периода 2017—2021 г.;
-
- Писмо № 03—01—254/27.11.2017 г. на Министерството на регионалното развитие и благоустройството;
- Писмо COMP/H2/SC/j(2018)042420 от 4.5.2018 г. на Европейската комисия, ГД „Конкуренция“;
- Писмо № 03—01—254/14.09.2018 г. на Министерството на регионалното развитие и благоустройството;
- Писмо COMP/H2/SC/jj(2018)198070 от 21.12.2018 г. на Европейската комисия, Конкуренция ГД.